

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej
Fél évre ... 480 Lej
Negyed évre ... 240 Lej
Havonta ... 80 Lej

Árdrétések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival tő bb

Bölcs mérsékletet!

Írta: **Strégl József.**

Teljes meggyőződéssel föltételezem, hogy városi tanácsunkban csupa komoly, higgadt és meggondolt ember ül. Ennek a komolyságnak, higgadtságnak és meggondoltságnak a ma összeülő tanács tárgyalásain kell megnyilvánulnia, amikor a város költségvetésének a tárgyalására kerül a sor. Tekintélyes, hosszú számoszlopokat tüntet fel a költségvetési előirányzat lényegesen megnövekedett kiadási tételekkel. Ezeket a költségeket a város polgárságából kell kisajtolni. S itt különösen arra kell ügyelni, hogy a megterhelés ne legyen egyoldalú. Amíg volt üzleti konjunktúra, a tofony alatt könnyű volt a helyzet s a terhek aránytalanul nagy kvótáját Aradváros kereskedőin hajtották be.

Ma azonban más, egészen más a helyzet. Ma a kereskedők súlyos terhek alatt nyögnek. Sőt igen sokan már nem is nyögnek. Azon már túl vannak és vagyombukottan kikapcsolódtak Arad kereskedelmi életéből. Ők már hatálosan csendesültek. **Amaz az azorok kapcsolatnál fogva, mely a város és annak polgárai között fennáll, nem lehet a városnak sem érdeke, hogy a város súlyosan vergődő kereskedői osztályának túlzott követelésekkel megadja az utolsó kegyelemelőlést.**

Ép ezért fontolják meg a város tanácsának tagjai a legerősebb lelkiismeretességgel és a legártatlanabb tárgyilagossággal, mielőtt az a tönk szélén álló osztályt megtaksálják. Aradvárosának is elsődrendű érdeke, hogy a taksák kirovására csak addig a határig menjen el, hogy a kereskedők még elbirhassák az újabb terheket. E téren minden túlzás megbosszulja magát. Mert minden becsukott üzlet után elmarad minden néven nevezendő taksa. A boltok ugyan ma még nyitva vannak, de aki látó szemmel figyel Arad kereskedelmi életét, az tudja, hogy ma jóformán még a legfényesebbeknek látszó üzletek is csak látszatéletet élnek. Az adók különböző variációi, a súlyos vámok, a túlajtott üzletbérek, a méregdrága szállítás, a túlzottan magas kamatok stb. stb. van az egyik, a forgalomnak csaknem teljes pangása a másik oldalon. Mind olyan súlyos tényezők, amelyek még a legerősebb kereskedelmi üzemetek is komor gondok elé állítják.

Mivel ez a súlyos helyzet nem lehet titok azok előtt, akiket a polgárság bizalma küldött a torony alá, Aradváros összkereskedői nevében fordulok a város vezetőségéhez és a tanács tagjaihoz, hogy egy banival se sujtsák Aradváros kereskedőit jobban, mint amennyi a város adminisztrációs költségeire és a város fejlesztése érdekében okvetlenül szükséges.

De ami áll a kereskedőkre, az áll az iparosokra, gazdákra, munkásokra és in ultima ratio mindennemű foglalkozásra nézve is. Az üzleti élet végeredményben azért jutott hanyatlásának ilyen mély fokára, mert az előbb említett osztályok vásárlóképessége is elérte a legmélyebb pontját.

Mindnyájan nyögünk, mindannyian szenvedünk és nélkülözünk, ép azért vegye a város vezetőségének és a város tanácsának minden egyes tagja lelkiismereti kérdésnek, amikor a város polgárságának megterheléséről tárgyalnak. Mert ha túlfeszítjük a hirt, az igen könnyen elszakad.

Elmarad a királyi pár utazása.

A külpolitikai helyzet miatt a király lemondott külföldi utjáról. — Averescu Rómába utazik.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A Cuvantul ma hivatalos helyről nyert információ alapján megerősíti azt a hírt, hogy az uralkodópár áprilisra tervezett olaszországi útja bizonytalan időre elmarad. A lap ezzel kapcsolatban megemlíti, hogy a király elutazása körül különösen az utóbbi napokban erős politikai hullámzást váltott ki Bratianu Ionel és Averescu kormányelnököknek a kérdésben tanúsított ellentétes magatartása. Bratianu ugyanis ellenezte az uralkodó utazását éppen most, amikor Jugoszlávia és Olaszország között igen kiélezedett a viszony, míg ezzel szemben Averescu határozottan manifestálni kívánta Románia szimpátiáját Olaszországgal szemben és azért Olaszország elutazása mellett volt. A kérdést végül is az uralkodó döntötte el, aki Bratianu nézetét tartotta helyesnek és úgy határozott, hogy amíg a külpolitikai bizonytalanság nem nyerne elintézését, a gyógykezelését továbbra is itthon óhajtja folytatni. Ezek után — írja a lap — politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy a konkordátum aláírását is el kell halasztani, viszont a kormánypart nagyrésze az úgy sürgős elintézése mellett van és így valószínű, hogy Averescu mégis elutazik Rómába s ő fogja aláírni a Vatikánmal kötött konkordátumot.

Megállapították Manoilescu hatáskörét.

Nem késik a tisztviselők fizetésrendezése. — Egyelőre nincs szó nemzetiségi törvényről.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Averescu tábornok, pénzügyminiszter megállapította Manoilescu hatáskörét. Manoilescu felhatalmazást nyert, hogy a miniszter nevében intézkedjék az érvényben lévő törvények, szabályok és utasítások keretei között. A megállapított kereteken túlmenő kérdésekben a miniszter hozzájárulásától van függővé téve az államtitkár intézkedési joga.

Az Indreptarea felhatalmazást nyert, hogy alaptalanak deklarálja egyik lapnak azt a hírt, amely szerint a tisztviselők fizetése késik, mert az állami inkasszó nehézségekkel küzd. Ezzel szemben a tény az, hogy januárban az inkasszó hatvan millióval multa felül az elmúlt év ugyanazon hónapját, februárban pedig kétszáz millióval több a bevétel, mint

1926-ban. A kincstár helyzete kitűnő és teljesen alaptalanok az olyan hírek, hogy a köztisztviselők fizetése nehézségekbe fog ütközni.

Bucsan kisebbségi miniszter ma kijelentette az újságíróknak, hogy a belügyminisztérium az idő szerint még nem foglalkozik a nemzetiségi törvény elkészítésével. Egyik cluji napilap tegnapi számában ugyanis az a hír jelent meg, hogy a belügyminisztérium nemzetiségi törvénytervezetet készít és azt a közeljövőben a parlament elé terjeszti.

Bucuresti, Averescu miniszterelnök ma a király elé terjeszti mindazokat a javaslatokat előzetes szentesítés végett, amelyek még a jelenlegi ülészak által elintézendők. A szenátus ma éjjeli ülésén különben az építkezések támogatásáról szóló törvényjavaslatot részleteiben is megszavazták.

Franciaország különbékét köt Kinával.

Terjed az idegenellenes mozgalom. — Hatszázezer menekült idegen érkezett Sanghaiba.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) A kínai helyzet mindinkább kiéleződik, a kantoniak állandóan újabb követelésekkel lépnek fel, amelyekről azonban amugy is tudják, hogy nem teljesítik őket. A Hankauból érkező jelentések arról számolnak be, hogy minden pillanatban újabb zavargások kitörésétől kell tartani. A radikálisok féktelen agitációt folytatnak a külföldiek ellen, akik a kikötőben horgonyzó hadihajókra menekültek. Wuhuban a helyzet szintén kritikus. A kantoni városparancsnok ultimátumot adott át az angol konzulnak és követeli, hogy az angolok gondoskodjanak annak a 35 kulinak a hozzátartozóiról, akik egy kínai evezőshajó és egy angol gőzös összeütközése alkalmával haltak meg. Csangcsauból érkező jelentések szerint a Woodcock angol ágyunaszád matrózai s a kínai munkások között összeütközés történt, több kínai megsebesült. A kantoni hatóságok követelik, hogy a hadihajókat azonnal vonják vissza és az összeütközésben résztvevő matrózokat adják át a kantoni hatóságoknak.

A pekingi jelentések szerint az ottani amerikai nagykövet Mac Murray táviratozott Washingtonba és bejelentette, hogy az amerikai állampolgárok elszállítására megtörtént az intézkedés. A sanghai-i jelentések arról számolnak be, hogy a kínai városnegyed vezeté-

sét egy ideiglenes kantoni bizottság vette át. A külföldiek tömegesen érkeznek a városba, egyes becslések szerint eddig 600.000 külföldi érkezett ide. A menekültek támogatására segélyegyesületeket alapítottak. Hivatalosan megállapították, hogy a Jang Cse Kiang folyamon egy kantoni gőzös legénysége 35 angol állampolgárt ölt meg, amiért az angolok 20.000 font kártérítést követelnek. A sanghai-i hatóságok az ország belső részeibe körtáviratot intéztek és felszólították az európaiakat, hogy azonnal hagyják el lakóhelyüket és költözzenek Sanghaiba.

A Sanghaiból érkező esti jelentések szerint az angol konzul jelentést tett, hogy a franciák külön békét akarnak kötni a kantoniakkal. A francia koncessziós terület stratégiailag igen rossz fekvésű és megvédése nehézségekbe ütközik, annál is inkább, mert a többi, külföldi csapatparancsnok nem hajlandó arra, hogy elsősorban a francia védelemről gondoskodjék. A washingtoni hírek szerint Coolidge tiltakozott az ellen, hogy újabb csapatokat küldjenek Kinába, valamint az ellen, hogy az ottlévő amerikai csapatok egységes fővezérlet idegen vezetés alá kerüljenek. Ugy tudják, hogy Amerika és Franciaország között olyan megállapodás készül, amely szerint tárgyalásokkal rendezik el a kínai viszonyt.

Nem engedik Németországba II. Vilmost.

A német kormány új akciója az excsászár visszatérése ellen.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) A Marx-kormány elhatározta, hogy Vilmos excsászárt nem engedi visszatérni Németországba és megtesz minden szükséges intézkedést arra vonatkozólag, hogy Vilmos excsászárt visszatérési szándékában megakadályozzák. A Julius eisején hatályát vesztő köztársasági törvény pótlására a kormány új javaslatot terjeszt a parlament elé, amely meghosszabbítja Vilmos excsászár visszatérési tilalmát.

Braun, porosz miniszterelnök levelet in-

tézett Marx kancellárhoz, amelyben figyelemzti azokra a súlyos következményekre, amelyek a köztársasági védőtörvény puccszerű megszüntetéséből a birodalomra származnának. A porosz tartománygyűlés ülésén Schwerin centripárti képviselő foglalkozott a volt német császár esetleges visszatérése ügyével. Schwerin kijelentette, hogy a köztársaságnak ebben a kérdésben a legnagyobb éberséget kell tanúsítania, minthogy az excsászár a német népet legnagyobb válságban cserbenhagyta és Hollandiába menekült.

Milyen beltelkeket sajátítanak ki Aradon?

Az aradi agrárbizottsághoz megérkezett a miniszteri utasítás. — A rendelet pontosan szabályozza a kisajátítást.

(Arad, március 30.) Az Aradi Közlöny az elmúlt napokon megírta, hogy a földművelésügyi miniszterium elrendelte, hogy a beltelkek kisajátításának ügyét két hónapon belül el kell intézni. A miniszterium összehívta annak idején az egyes agrárbizottságok elnökeit és megadta azokat a direktívákat, amelyek szerint a kisajátítást végre kell hajtani. Leszögezte, hogy egyben új tablót kell összeállítani azokról az igényjogosultakról, akik még eddig nem kaptak háztelket. Az új összeírást is a törvényeszköz végzi el. Ma azután megérkezett írásban is a miniszteri rendelet, amely a végrehajtási utasításokat is tartalmazza. A rendelet főbb vonásokban a következő:

A kisajátításokat csak olyan mértékben kell végrehajtani, amilyen mértékben az szükséges. Így csak annyi beltelket sajátítanak ki, amennyi igényjogosult a tablóban szerepel. A tabló összeállításánál csak azok a kinevezett tisztviselők kérelmét veszik figyelembe, akik még nem kaptak telket, akiket most helyeznek át a szolgálat érdekében és igazolni tudják, hogy régi állomáshelyükön nem kaptak telket, vagy azt visszautasították a törvényes formák között. A listát összeállító bizottság most, a rendelet megérkezése után póttablót állíthat össze, amely immáron végleges marad. Semmi körülmények között sem szerepelhetnek a tablóban: 60 éven felüliek, akiknek nincsen kis-korú gyermekük, férjzetlen hajadonok vagy

özvegyek, akiknek nincsen gyermekük, asszonyok, ha férjük is jogosult háztelkekre és kis-korú gyermekek. Csak azok a telkek sajátíthatók ki, amelyeket az erre vonatkozó törvény megjelöl és amelyek legalább öt év óta nincsenek beépítve, vagy amelyeket az agrártörvény értelmében nem ültettek be gyümölcsfákkal és szőlőtőkékkel. A kisajátítások a következő sorrendben folynak:

1. Állam, megye, város, intézet és alapítványok tulajdonát képező telkek. 2. Magánvállalatok: bankok, kereskedelmi s ipari vállalatok. 3. Magántulajdonosok. A kisajátítás alól felmentendők azok a közterületek, amelyek szükségesek középületek építéséhez, vagy pedig, amelyekben jótékony célú intézményeket akarnak emelni. A vállalatoknál azokat a területeket mentesítik a kisajátítás alól, amelyek a vállalat továbbfejlesztéséhez szükségesek, vagy amelyekben a személyzet vagy műhely részére építenek épületeket. Ezeket az eseteket a helybeli agrárbizottság bírálja el. A magánvállalatoknál nem mentesítenek területeket, ha nagyobb területet bírnak, mint amennyire okvetlenül szükségük van. Ha valamely telken már kisajátítás történt, újabb kisajátítás nem végezhető.

Ez nagyjában a rendelet, amelynek a végrehajtásához hozzáfogtak az illetékesek. A tabló összeállításánál derül ki, hogy a már jegyzékbe vett beépítetlen beltelkekből és na-

A CADUM-KENŐCS minden bőrdaganatot enyhít és gyógyít

gyobb udvarokból hányat vesznek igénybe. Nyitott kérdés marad a rendelet után, hogy mi történik azokkal a még beépítetlen telkekkel, amelyekre vonatkozólag már kértek építési engedélyt. Az agrárhatóságtól erre vonatkozólag azt az információt kaptuk, hogy az építési engedély és tervrajznak a benyújtását annak idején igazolni kell az agrárbizottság előtt, amely azután tárgyalás alá veszi a kérdést és határozni fog. Azt már előre is leszögezték, hogy ilyen esetekben méltányosan fognak eljárni. Az agrárhatóságnál azt az információt kaptuk még, hogy az engedélyezett parcellázásoknál, amelyekből legtöbbször kisemberek vettek egy-egy telket, hogy építhessenek, nem sajátítanak ki, úgy, hogy ezeket nem fenyegeti semmi veszély. A törvényszéken működő agrárbizottság rövidesen összeállítja a tablót, amelynek a jóváhagyása után megkezdődik majd Aradon a beépítetlen beltelkek megfelelő számú kisajátítása.

— Az aradi Marosgátak védelme. Megemlékeztünk arról, hogy Hahn Alajos folyamtermelési tanácsos és Muresán János városi főmérnök megvizsgálták az aradi töltéseket és gátakat, hogy egy esetleges árvíz ne találja készületlenül a várost. A vizsgálat folyamán megállapították, hogy a bodrogai gátnál fák és bokrokat ültettek be, ami a gyökerei által rongálja és gyöngíti a töltést. A városi mérnöki hivatal ezért memorandumot intézett a miniszteriumhoz s ebben bejelenti, hogy nem vállalja a gát állapotáért a felelősséget és kéri a miniszteriumot, rendelje el a fák és bokrok kiirtását.

T A R C A.

A bécsi Beethoven-ünnepségek

Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztője vendégként Herriot-nál.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) „Franciaország meghatalmazott miniszterre tisztelettel meghívja Szerkesztő urat reggelre Herriot miniszter ur itt tartózkodása alkalmából”. Ez a rövid és szabad fordítása annak a meghívónak, amelyet a francia követség egyik tisztviselője adott le kora reggel az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségében.

...A bécsi lapok szerkesztői s néhány külföldi újság képviselője feszült érdeklődéssel várta, mit fog mondani a híres államférfi, aki, mint a Poincaré-kormány szépművészeti minisztere hazájának hivatalos delegátusaként jött Bécsbe, hogy hódoljon Beethoven halhatatlan zsenijének. Herriot azonban nem hajlandó politikai nyilatkozatokat tenni.

— Szabadságot vettem a politikától és még csak beszélni sem akarok politikáról, annál kevésbé, mivel vendég vagyok itt — mondja kedves közvetlenséggel. — Még Franciaországban sem politizálok szabadságom alatt. Az ugynevezett világpolitikával sem törődöm most, pillanatnyilag még „világnézettel” sem rendelkezem. Nem tudok semmit, a politizálást teljesen elfelejtettem és csak néhány nap múlva fogom ismét megtanulni.

Azután néhány udvarias szót mondott Bécsről és Ausztriáról, majd arról beszélt, hogy Franciaország hogyan ünnepli Beethoven-t.

— A nagy párisi Beethoven-ünnepély a Schopenhauer-zajlott le az egész francia nem-

zet mély együttérzésével és nagy lelkesedésével. Elrendeltem azt is, hogy az összes iskolákban Beethoven-ünnepélyeket tartsanak.

Tiltakozása ellenére azután mégis politikai tere telerdőtt a fesztelen beszélgetés. Az egyik bécsi kolléga ugyanis megkérdezte, hogy mi a véleménye az ugynevezett csatlakozási kérdésről: Németország és Ausztria egyesüléséről, aminek Franciaország a leghevesebb ellenzője?

— Feltétlen híve vagyok az összes népek önrendelkezési jogának, azonban a csatlakozási kérdésről most nem nyilatkozhatom, felelte Herriot.

Egy német újságíró erre megkérdezte, vajjon hajlandó-e a francia közvéleményt felvilágosítani arról, hogy Ausztria népe semmi szín alatt sem hajlandó lemondani a német birodalomhoz való csatlakozás keresztülviteléről.

— Nem elegendő — füzte kérdéséhez a német kolléga — kedves frázisokat mondani az osztrák izlésről és kulturáról.

Általános feszültség közepette válaszolt Herriot a szókimondó kollégának:

— Híve vagyok a szétszakított népek egyesülésének, azonban tekintettel arra, hogy az Önök vendége vagyok, nem avatkozhatom be politikájukba...

II.

Látogatás Vandervele belga külügyminiszternél.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Első emelet 117! — feleli az Imperial portása — mikor Vandervele belga külügyminiszter, a szociáldemokrata internacionale és a Népszövetség egyik legjelentősebb vezére után érdeklődöm.

Most Bécsben ő sem akar politizálni!

— Salzburgból jöttem Bécsbe — meséli — és ott mindent megtekintettem, ami Mozartra emlékeztet. Nagyon szeretem Mozartot és boldog vagyok, hogy mindezeket az emlékeket láthattam. Bécsi utam azonban mégis Beethovennek szól, akit mindenki fölé helyez. Számomra ő a zene inkarnációja, mert ezer változatban, számtalan formában a béke dalát zengte. Nem azért jöttem Bécsbe, hogy politikai megbeszéléseken vegyek részt, vagy diplomáciai tárgyalásokat irányítsak. Beethovenhez zárandokoltam, telve tisztelettel és odaadással...

— Azt hiszem — folytatja rövid pauza után a híres államférfi — hogy épen Beethoven zenéje tölt be béke-missziót, amely hatásosabb teszi a gyűlölet elválasztó momentumait. Beethovenben az összes népek találkoztak, az ő munkája át van itatva a humanitás megváltó eszméjével... Ezért zárandokoltam oly nagy örömmel és mély áhitattal Bécsbe...

III.

Estély a Hofburgban.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Az osztrák kormány nevében Schmitz közoktatásügyi miniszter tegnap este soirét rendezett az egykori császári palotának, a Hofburgnak ünnepi termeiben. Az estélyen megjelent Hainisch dr., a köztársaság elnöke. Seipel kancellár vezetése alatt a kormány összes tagjai, a nemzetgyűlési képviselők, a diplomáciai kar a pápai nunciussal az élén, a különböző államok kiküldött delegátusai, köztük Vandervele, Herriot, Vass miniszter, Hodzsa Milán és Pietro Mascagni, valamint a bécsi és külföldi lapok képviselői, ez utóbbiak sorában Szemere Pál lapunk bécsi szerkesztője.

Arad pénzügyigazgatója védi az adókivetéseket.

Nicoleanu adminisztrátor felszólalása a Kereskedelmi és Iparkamara tanácsülésén. — Küldöttség a városi taxák ellen. — Az aradi kamara a közlekedési kérdés megoldásáért.

(Arad, március 30.) Az aradi kereskedelmi és iparkamara igazgatótanácsa ma délután 5 órakor ülést tartott Marcus Mihály szenátor elnöklése mellett, aki megnyitójában üdvözölte az ülés vendégét Tatuca Antal kereskedelemügyi miniszteriumi vezérigazgatóhelyettesét, valamint Olariu Demetert, a ker. munkásbiztosító pénztár aligazgatóját, aki ezúttal jelent meg először a munkásbiztosító pénztár képviselőjében az igazgatótanács ülésén. A megnyitót és a múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után Pacurar Brutus románul és dr. Falus Lajos magyarul referálta az egyes ügyeket, amelyek közül az első legfontosabb kérdés,

az újabb vasuti mizériák

felsorolása volt. Gyakran előfordult ugyanis, hogy a vasut egyes szállítások után tévedésből magasabb vitéldíjat szedett be, ezt azonban reklamálás után visszatérítette. Egy újabb rendelet értelmében ez a közvetlen megtérítés lehetetlenné vált, mert mindent Bucurestibe kell küldeni, sőt az árutrongálásokat sem téríti meg közvetlenül a CFR. E méltánytalanság megszüntetése érdekében a kamara a vasutügyi államtitkársághoz fordul. Deutsch Andor szóvá tette, hogy a sérült, vagy meg nem érkezett árúkat ügyben felvett jegyzőkönyveket nem adja a vasut oda a panaszosoknak, csak amikor perre kerül a sor. A kamara ez irányban is lépéseket fog tenni.

A magyar mész nagy konkurrencia.

A mészbanytulajdonosok azzal a panaszszal járultak a kamara elé, hogy termékeiket nem tudják elhelyezni a külföldi, különösen a magyar mész konkurrenciája miatt. Megállapítást nyert, hogy az idén 32 vagon magyar mész jött be az országba, amely az alacsony vám miatt olcsóbb, mint a belföldi. Ép ezért a kamara illetékes helyen kérni fogja a vámtételek felemelését. Marcus Mihály elnök ezzel kapcsolatban kitér a lejármelkedés és a valutastabilizáció problémájára és óva intette a kereskedőket attól, hogy most spekulációkba bocsátkozzanak.

Panasz az adókivetések ellen.

Schullik Lajos intervencióra kérte fel a kamarát a tönk szélén álló fűszerkereskedők nevében a túl magas adó kivetések ellen, amelyek 50—100 százalékkal magasabbak a tavalyiaknál, majd arra kért közbenjárást, hogy április 25-én, húsvétkor az élelmiszerkereskedők nyitvatarthassanak. Marcus elnök válaszában kijelentette, hogy az adó kivetés ügyében nincs módja a kamarának intervenálni, viszont az április 25-iki nyitvatartást elintézik. Juhász Gábor fűszerkereskedő a boltberek illetékének a város által szándékolta 20 százalékos felemelése ellen tiltakozott és a kamara Adler Andor felszólalására elhatározta, hogy holnap reggel intervenál a városnál ebben az ügyben.

A pénzügyigazgató az adó kivetésről.

Több kisebb felszólalás hangzott még el az adó kivetések sérelmes voltáról, majd szórt kért Nicoleanu pénzügyigazgató és kijelentette, hogy az adó kivetés terén eddig jogtalanságok nem történtek és azt sem lehet mondani, hogy a kivetések túlzottak volnának. A tavalyi kivetés volt alacsony és ez a baj. Mikor idejött Aradra, rögtön szemébe ötlött a kivetések alacsony és amellett igazságtalan volta. Ő mindenképpen azon van, hogy harmóniát hozzon a teherviselésbe és hogy jóindulattal kezelje a dolgokat, arról mindenki meggyőződhetett. Lehet, hogy előfordulnak tévedések, de azok nem szándékosak és azokat felebbezéssel korrigálni lehet.

Murasel és Aradulnou Aradhoz csatolása és a közlekedési probléma.

Ezután a közgyűlés elé kerülő évi jelentést olvassák fel a titkárok, majd a távozó Marcus helyett Adam György vezérigazgató veszi át az elnöklést. Szőnyegre kerül a kamara egy hosszú átirata, amelyben Murasel (Zsigmondháza) és Aradulnou (Ujarad) Aradhoz való csatolását sürgetik, valamint a villamosvasut megvalósítását. Adler An-

dor, Zádor Imre és Deutsch Andor ismételt felszólalásai után a kamara elhatározta az átirat elküldését, azzal a változtatással, hogy a villamosvasut helyett a városi közuti közlekedés gyors megoldását sürgeti. Érdekes felvilágosításokat nyújtott ezzel kapcsolatosan.

Kivonult az ellenzék a kamarából.

Heves vita a teleormani szenátorválasztás körül. — Interpelláció a numerus clausus ellen.

(Az 'Aradi Közlöny' bucaresti-i tudósítójának távirata.) A kamara mai ülésén Ghitescu elnökölt. Sumuleanu, mint a keresztény liga alelnöke szólal fel és kijelenti, hogy illeson nem lépett ki a ligából és nem zárható ki onnan, csakis a liga nagykollégiumának határozata alapján, akármilyen is Cuza véleménye. Madgearu kéri, hogy ne elnököljön az ülésen Ghitescu, aki Teleormamban megsértette ellenzéki képviselő kollégáinak immunitási jogát. Goga kijelenti, hogy most nem a teleormani választásokról van szó, tehát Ghitescu elnökölhet. (Nagy zaj az ellenzék oldalán.) Az elnök rendreutasítja Lepadatu parasztpárti képviselőt, majd Goga kéri az ellenzék elmaradjon nyugodtan. Madgearu kijelenti, hogy az ellenzék eláll attól, hogy a napirend előtti felszólalás jogával éljen Ghitescu elnöklése alatt. Iacobescu kijelenti, hogy épen a teleormani választásról akar

beszélni, ezért kéri Gogát, szólítsa fel Ghitescut, hogy távozzon az elnöki székből. Előadja, hogy Teleormamban képviselő társaival együtt letartóztatták. Miután Ghitescu nem távozik az elnöki székből, Iacobescu nem folytatja beszédét, hanem leül. Mayer Ebner zsidó képviselő a közoktatásügyi miniszterhez intéz kérdést, van-e tudomása arról, hogy az egyetemeken már nem is numerus clausust, hanem numerus nullust alkalmaznak. Cuza felolvassa a cukorrépa termelők határozati javaslatát, amelyben a cukorgyárak kisajátítását követelik. Interpellációt jelent be ebben az ügyben. Az elnök Ghitescu bejelenti, hogy áttermék a napirendre. Az ellenzék hevesen tiltakozik és miután az elnök nem változtatja meg határozatát, kivonul a teremből. A kamara ezután folytatja a halászfői törvényjavaslat vitáját. Cuza megalkapítja, hogy Madgearu feleletesen bírálta meg a javaslatot, amelyet ő kielégítőnek tart.

Ujból áthelyezték az aradi piacot.

Aradváros állandó választmánya április 1-i hatállyal visszahelyezte a piacot a Piata Catedraleire.

(Arad, március 30.) Az aradi piac, amely esztendőnkön át a város közönsége érdeklődésének középpontjában állott, több mint egy éves pihenés után, újra költözködik: az aradi városi permanens bizottság tegnapi ülésén, április 1-i hatállyal újra a Catedralei (Tököli)-térre helyezte a piacot. Még élénk emlékezetében van az aradi közönségnek az az elkeseredett harc, amelyet az érdekeltek kereskedők a piac birtokáért vívtak. Memorandumok és küldöttségek özöne zúdult az illetékes hatóságokra, érvek és ellenérvek hangzottak el és az érdekeltek egészen a miniszteriumig mentek igazuk bebizonyítására. Egy évvel ezelőtt a régi permanens bizottság a Catedralei-térre áthelyezett piacot visszahelyezte az Avram Iancu-térre. Ekkor végre megnyugodtak valahogy a kedélyek, most pedig egész váratlanul a permanens bizottság a Catedralei-térre helyezte újra át a piacot.

A sokat vitatott kérdés úgy került újból felszínre, hogy a permanens bizottság tegnapi ülésén azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a tavaszi vásár tartamára a piacot a Catedralei-térre helyezze át. Ebből az alkalomból aztán egyben tárgyalás alá vették a Catedralei-téri kereskedők és a görög keleti szentszék kérvényét, amelyben a piac visszahelyezését kéri. A permanens bizottság hosszas tárgyalás után kijelentette, hogy a régi permanens bizottságnak nem volt jogában áthelyezni az Avram Iancu-térre a piacot, miután ez a kérdés felebezés alatt állott a miniszteriumban és a miniszterium döntésének megérkezéséig a régi helyzetet kell fenntartani. A bizottság nem vállalja tovább ezt a téves és törvénytelen állapotot, visszaállítja a „status quo“-t és további intézkedésig április 1-i hatállyal visszahelyezi a piacot a Catedralei-térre. Vasárnap és ünnepnapokon a piac továbbra is az Avram Iancu-téren, a baromfi piac pedig az Imparatul Traian (Attila)-téren lesz.

Eddig a határozat, amelyet ugyan tíz napon belül meg lehet a tanácshoz felebbezni, de amely újra megindította a harcot, a küldöttségek és memorandumok lavináját. A bizottságnak meg kellett volna hallgatnia határozatának előtt, mindkét érdekelt felet és ennek alapján hozni a határozatot. Hiszen ezekkel a folytonos áthelyezésekkel csak nem nyer vég-

leges elintézés az aradi piac kérdése és talán az lett volna a leghelyesebb, ha a magasabb fórumok végleges döntéseig — mint azt eredetileg tervezték is — a piacot megosztják a két tér között, mindegyik fél kapott volna valamit és egyiknek sem lett volna oka nehezten, így azonban a bizottság nem érte el célját és nem hozta létre a kívánt békességet az aradi piac kérdésében és előre látható, hogy elkeseredett harc kezdődik ismét a piac birtokáért az érdekeltek között. Ez pedig sem a városnak, sem az érdekelteknek, sem pedig a vásárló közönségnek aligha lesz hasznára.

Szigoruan üldözik

a kontár-építőket Aradon.

A városi büntető-akció első eredménye.

(Arad, március 30.) Mai számunkban megemlékeztünk arról, hogy a város vezetősége kiméletlen harcot kezd a kontár építések és a védőmesterek ellen. Az első konkrét eset már vizsgálat alá került. Körülbelül két évvel ezelőtt Tóth István aradi háztulajdonos házat építtetett az N. Bogdan-uccában. A terveket Kondorossy Kálmán mint védőmester írta alá, akinek a tervei alapján engedélyezték is az építkezést. A háztulajdonos a ház elkészülése alkalmával be is költözött, anélkül, hogy lakhatási engedélyt kért volna a mérnöki hivataltól. Most nemrég a háztulajdonos tönkrement és a házat az aradi iparosok hitelszövetkezete vette át. A mostani adótárgyalások alkalmával szükségük volt egy igazolványnra, amely szerint a ház új és ezért kérvényt nyújtottak be a mérnöki hivatalhoz az igazolvány elnyerésére. Bizottság szállott ki, amely megállapította, hogy a ház feltűnően rossz állapotban van, dacára annak, hogy alig két éve épült. Megindult a vizsgálat és kiderült, hogy nem a tervek aláírója végezte az építkezést, hanem egy Giller Ferenc nevű aradi közműveség, akinek erre nem volt jogosítványa. A mérnöki hivatal kihallgatta a közműveségét, aki beismerte, hogy ő építette a fakat. A város megindította az eljárást Kondorossy ellen, akit első ízben pénzbüntetéssel sújtanak, de ha hasonló esete ismét előfordul, megvonják tőle az iparigazolványt. A vizsgálat több hasonló esetben folyik még és mindegyik esetben a vétkes szigorú büntetésben részesül.

Művészet.

Heti műsor. Csütörtök: Cigányszerelem. (B. Bélet.) Péntek: Csirkefogó, vigiáték. (Bemutató-előadás. C. bérlet.) Szombat délután 4 órakor: Játék a kastélyban, vigiáték. (Fél helyárak.) Este: Tanase társulatának fellépte. Vasárnap d. u. 3. kor Nem nőülök, vigiáték. (Mérs. helyárak.) D. u. 6 órakor: Csirkefogó, vigiáték. (Rendes helyárakkal.) Este 9 órakor: Tanase társulatának fellépte.

* **Körösi Dudus bucsuja.** Bensőségteljes ünnepek kerete bucsuztatta el ma este Körösi Dudus Aradtól. Zugó tapsvihar és virágos fogadta az Antonia II. felvonásának elején színpadra lépő kedvenc cigányprimást és az őszinte szeretet megmégülő jelei kísérték mindvégig az Aradról távozó Körösi Dudus bucsuestjét. A bucsu jellege ünnepi színt kölcsönzött az Antonia előadásának és a közvetlen hangulatot még növelte R. Horváth Mici vendégfellépte, aki régi, kedves szerepében csillogtatta művészetét ezúttal is. Ez a két körülmény liktető, meleg színházi estét teremtett és a zsúfolt ház közönsége bőven ontotta tapsait részben a vendégművésznőnek, részben pedig a bucsuzó primásnak. Körösi Dudus egyébként a színpadon egy kis asztalkán négy figyelmes ajándék várta: Szendrey Mihály színgazgató, Leipnicker és Zsedely, valamint a Karácsonyi Testvérek egy babérággal fejezték ki szeretetüket. Fejér Gábor vezérigazgató cognacos kosárral kedveskedett Dudusnak. „Kis gazdától” fekkirással pedig Kánya Géza küldött neki babékoszorút. Az előadás különben magán viselte a gondos előkészület nyomait. R. Horváth Mici mellett Kertész Mancsi, Betegh Bébi, L. Kiss Marska, Mészáros Béla, Borovszky Oszkár, ifj. Szendrey Mihály, Örvössy Géza és a többiek frissen, ügyesen játszottak. (s.)

* **Liliom, egy csirkefogó élete és halála.** Molnár Ferenc legnagyobb drámai alkotása, mely a világ minden színpadán nagy sikert aratott és ugy Európában, mint Amerikában, a csirkefogó tragikumában megrajzolt örök nagy szerelem, megtalálta az utat az emberek szívéhez. Az aradi színház igazgatósága ezt a remekművet tűzte ki április 16-án estére. Darvas Ernő 25 éves színészi jubileuma alkalmából. A darabot új betanulással és szcenizációval hozza színre a társulat. Darvas Ernő egészen új és mélyen emberi szempontokból alakítja ezt a tragikus csirkefogót, feledhetetlen emléket állítva alakításával az aradi közönség szívében.

* **Az aradi színházi iroda hírel.** A Csirkefogó pénteki premierjére, amely eseményszámba megy, már teljesen felkészült a színház prózai együttese. A végtelenül sellemes és kacagtató Szenes-vigiáték pompás és gördülékeny előadásban fogja tapsokra ragadtatni az aradi közönséget. Az újdonság főszerepében Fekete Irén, Kiss Marska, Károly Klári, Pallay Mancsi, Adorján Margit, Szentgyörgyi Márta, Jávor, Mészáros, Szendrey színgazgató, Hetényi, Kallós és Révész viszik tehetségük és tudásuk legjavát sorompóba a biztos sikerért. — **Délutáni előadások.** Szombat délután fél helyárakkal a premier nagyszerű szereposztásában a világsikert aratott Játék a kastélyban kerül színre. Vasárnap délután két Szenes-darab van műsoron: három órakor mérsékelt helyárakkal a Nem nőülök, délután 6 órakor rendes helyárakkal a Csirkefogó. — **Karácsonyi III.** Erdély ünnepeit primadonnája örömmel fogadta el a színház meghívását és a jövő héten legjobb szerepeiben mutatkozik be az aradi színpadon. Karácsonyi III a Cirkuszhercegnő, a Frasquita és Lili báróné parádés szerepeit játssza. — **Az Ördögnek.** Molnár Ferenc legszemélyesebb vigiátékának reprizére készül a színház. A ragyogó címszerepet Szendrey Mihály színgazgató játssza.

UJ BETTAUER kötetek érkeztek Sándor Ferenc könyvtárába Arad.

— **Gazdát cserélt a bécsi „Der Tag”.** Bécsből jelentik: Bosel Zsigmond eladta a „Der Tag” című napilap újságvállalatának az ő tulajdonában levő részványtöbbségét és a vevő a Vernay-féle nyomdarszövetkezési társaság. Egyidejűleg az eddigi 200.000 schilling részvénnytőkét 450.000 schillingre emeli fel és a „Der Tag” közli olvasóival, hogy ez a pénzügyi átalakulás semmiben sem fogja megváltoztatni a lap irányát.

Trancu-lasi sürgeti az építkezéseket Romániában.

Beterjesztette a javaslatot az építkezések állami támogatásáról. — A szenátus jogügyi bizottsága módosítás nélkül elfogadta az új lakbérleti törvénytervezetet.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A szenátus harmadik szekciójának jogi bizottsága tegnap este foglalkozott a szenátushoz benyújtott új lakbértörvénytervezettel. A bizottság ülésén a kormány részéről Cudalbu és Berlescu miniszterek voltak jelen. Bosnief Parascu hangszította a háztulajdonosok álláspontját és a lakók privilégiumait alkotmányellenesnek minősíti. Radulescu dr. az emelési kulcs leszállítását kérte és tiltakozott a háztulajdonosok ama kívánsága ellen, hogy a közhivatalnokokat és nyugdíjasokat is ki lehessen lakoltatni. Pavelescu-Dimo a háztulajdonosok ama kérelmét tolmácsolta, hogy a tervezet egyes szakaszait törölje a szenátus és járuljon hozzá a lakások teljes felszabadításához. Madger a 30-ik szakasz alkalmazása ellen emelt kifogást. Három éves meghosszabbítást kér. Mladin a köztisztviselőkre és nyugdíjasokra nézve kérte a kulcs leszállítását. Végül azonban a bizottság minden módosítás nélkül elfogadta a lakbérleti törvényjavaslatot.

A bucaresti-i háztulajdonosok szövetsége tegnap gyűlést tartott, amelynek határozatából kifolyólag táviratot intéztek a királyhoz, kérve az uralkodó oltalmát a magántulajdon megvédelése érdekében.

A Cuvantul érteklése szerint Trancu-lasi

miniszter a mai napon nyújtotta be a szenátus elnökének a házépitkezések állami támogatásáról szóló törvényjavaslatot. A javaslatához csatolt átiratban Trancu-lasi kiemeli, hogy a lakásviszonyok a háború óta szinte napról-napra mind súlyosabb mérveket öltenek s ennek a megoldása a kormány legsürgősebb és legfontosabb feladata. A miniszter utal arra, hogy a külföldön nagyrésztben már rendezték ezt a problémát s a szerb kormány is legutóbb másfélmilliárd dinárt szavaztatott meg házépitkezési célokra s törvényt hozott, hogy a következő évi jövedelme a 60.000 dinárt meghaladja, a neki kiutalt házhelyre két éven belül építkezni köteles. Franciaországban és Belgiumban ugyancsak megoldást nyert a kérdés, ami azt eredményezte, hogy ezekben az államokban a jövőre már teljesen fel lehet szabadítani a lakásokat. Egyedül Romániában nem történt semmi komolyabb intézkedés, holott az állapotok itt sokkalta súlyosabbak — jegyzi meg a miniszter — és veszedelmesnek tartja Cudalbu igazságügyminiszter ama felfogását, hogy a lakásokat a jövő esztendőben mállunk is teljesen felszabadítsák. A lap leszögezi, hogy ez a leg-súlyosabb vélemény az új lakbértörvény tervezetről s a javaslat tárgyalása során még élénk összecsapás várható a két miniszter között.

Köröznek egy volt aradi fakeskedőt

Aradi fiatalember érdekes karrierje és anyagi összeomlása.

(Arad, március 30.) A Ferrometal műszaki vállalat néhány hónappal ezelőtt, — mint már annál idején megirtuk — bünvádi feljelentést tett az aradi ügyészségnek Markovics Iván Aladár aradi fiatalember ellen, aki a céggel bizonyos összefüggésben állott, de a vállalat többszöri sürgtetése dacára sem volt hajlandó elszámolni. Az ügyészség a feljelentés folytán bevezette a vizsgálatot Markovics Iván Aladár ellen s miután a feljelentés adatai bebizonyították nyertek, sikkasztás címén vádirat készült a megtevévő fiatalember ellen. Az aradi törvényszék ma tartotta volna meg a főtárgyalást az ügyben, azonban Markovics nem jelent meg s így ítélethezatalra nem kerülhetett sor. A tanúk állítása szerint különben Markovics egy hónappal ezelőtt már végleg elhagyta az ország területét és állítólag Budapesten telepedett le. Markovics egyébként Aradon fanagykereskedő volt, de amikor vállalkozása összeomlott, Timisoarára tette át működésének színhelyét és a megnyerő külsejű fiatalember rövidesen megismerkedett egy előkelő családdal, ahol szeretettel fogadták és pár nap múlva már hivatalosan is publikálták Markovics eljegyzését a dúsgazdag mállontulajdonos leányával. Nem sokkal később azonban váratlan események történtek, amelyek miatt aztán valószínűleg menekülnie kellett Markovicsnak. Kiderült ugyanis, hogy a fiatalember, aki akkor már egy hatalmas pénzügyi felhatalmu diszponense volt, visszaélt vezérigazgatója bizalmával és annak a nevére több nagyértékű váltót hamisított. Amint az ügy kikapart, Markovicsot a vállalat csendesesen menesztette és bünvádi feljelentésre csak azért nem került a sor, mert Markovicsnak sikerült kifizetnie a váltók összegét. Teljesen letörve Aradra tért vissza, itt azonban már várt rá az idézés s valószínű, hogy az aradi, szintén kellemetlen ügye elől kisérelte meg a szökést, ami sikerült is neki. Markovics Iván Aladár ellen az aradi törvényszék köröző levelet adott ki s egyben — hír szerint — megindítják ellene a kiadatást eljárást.

A nyolcvanhét éves új doktor

Érdekes doktori avatás a párisi egyetemen.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) Akármilyen hihetetlennek is látszik, ma a párisi Sorbonneon egy 87 éves öreg ur, Andrieux volt képviselő, rendőrprefektus és francia követ, vizsgát tett, hogy a szépművészeti doktorátust elnyerje. Disszertációjában három órán keresztül, a nagyszámú hallgatószám miatt fojtó atmoszférában védelmezte Pierre Gassendi matematikust és filozofust Descartes ellenében és a disszertációnak volt egy jelenete, amely általános derűtséget is keltett. Az elnök ugyanis megkérdezte, hogy miképp hívták azt a hercegnőt, akáhez Gassendi egy bizonyos levelet intézett.

— Azt hiszem elnök ur — felelt Andrieux — ön téved a szoknya dolgában. A szóban forgó levelet ugyanis Gassendi a dignei — püspöknek írta.

Válószínű, hogy a komoly terem fafat még nem hallottak egy kandidáttól ilyen feleletet, de ennek ellenére Andrieux elnyerte a szépművészeti doktorátust. Az ősz Clemenceau, aki

szintén ott volt az avatáson, melegen tapsolt a 87 éves doktornak.

Andrieux az avatás után fogadta levelezőket, akinek frissen és jókedvűen mesélt ifjúkori élményeiről. Elmondotta, hogy mikor rendőrprefektus volt, nagyarányú működést fejtett ki a párisi erkölcsrendőrség. Ekkor történt, hogy az Opera egyik kis táncosnője, akit szeretője az uccán várt, kissé mulhevesen ölelte át a fiút, amire a rendőrök lefogták és mivel uccaleánynak nézték, az éjszakát a rendőrségen kellett töltenie.

— Másnap — mondotta Andrieux — kiderült a tévedés és a hölgy szabadlátra került. Én pedig, hogy jóvátegyem alantásaim balfogását, egy névjegyen sajnálkozásomat fejeztem ki öngyászának és egy csinos karperecet mellékeltem soraimhoz engesztelő ajándékképpen. A kis táncosnő és én aztán nagyon jó barátok lettünk.

Még többet is mesélt volna a 87 éves újdonsült doktor, de jöttek a vendégek és búcsuzni kellett.

— A legkellemetlenebb — mondta, amikor kezet szorított — hogy most ezzel a sorbonnei izével mindenki megtudta, hogy 87 éves vagyok. Pedig nem érzem magam annyinak...

Csak a jót utánozzák... Höfer gyermek hintőpor, krém, szappan a valódi

Látogatás Manoilescu pénzügyminiszterénél.

Az új pénzügyminiszter magánlakása. — Egy reggeli telefonbeszélgetés. — Mussolini diktált arcképe. — Kérvényezők tömege rohanta meg az új minisztert.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i szerkesztőségétől.) A Parcul Filipescu, ahol Manoilescu csinos villája épült, két-három évvel ezelőtt még sivár pusztaság volt. A Sosszénfal, mintha a földből nőttek volna ki, egymás után épültek a villák és ma Bucuresti egy új városrészrel gazdagabb. A berlini Gruenewaldra emlékeztet ez a villanegyed, a széles utcáival, szellős, csinos villáival. Itt, a Strada Alexandri 22. szám alatt lakik a miniszter. Reggel nyolc óra volt és ebben a szokatlanul korai időre jelölte meg a miniszter az időt, mikor fogadhat bennünket. El voltunk készülve arra, hogy legalább egy félórát kell majd várni, míg a miniszter felkel és fogadhat bennünket, de annál nagyobb volt a meglepetésünk, amikor a villa előtt már három automobil is állott, jelezve, hogy a miniszternek már megérkeztek a látogatói, akik még nálunk is korábban keltek fel.

A villa előcsarnokában az egyik bucaresti-i nagybank közismert vezérigazgatója állt, akin meglátszott, hogy nem mindennap kel fel reggel hét órakor, hogy nyolc órára a miniszternél lehessen. Egyik ajtó üvegablaka mögött látni lehetett a minisztert, amint széles mozdulatokkal járkált a szobában és magyarázott valamit a látogatójának. A másik ajtó az ebédiöbe vezet. Az asztalon már ott áll a miniszter reggelije: egy csésze és két kifli... azonban úgy látszik, a kora reggeli vendégek nem engedik a szerény reggeli elfogyasztását.

Amikor az ismert bankvezér került volna sorra, udvariasan rámutatott a miniszter kihűlt reggelijére:

— Ugyan kérem — mondta Manoilescu tele életvidámsággal — örülök, ha néha tizenegy órakor hozzá jutok a reggelimhez.

Végre ott ülünk szembe a miniszterrel. Legfeljebb félkilenc van, de a telefon folyton csenget. Ugy látszik, hogy az egész város tudja, hogy a miniszter koránkelő ember. Végtelemül kedves jelenet volt, mikor a miniszter ott állt a telefonnál és egy női hang a miniszterrel akart beszélni.

— Ki keresi a minisztert? — kérdi Manoilescu.

— Ne törődjön vele, tessék csak a telefonhoz küldeni a miniszter urat — mondja egy női hang — nem ismerve fel, hogy a telefonnál maga Manoilescu áll.

— A miniszter új már reggel hét órakor elment hazulról — mondta a telefonba Manoilescu — de különben is a hölgyek okosabban tennék, ha ilyen jókor reggel még aludnának, a női szépséget csak a hosszú reggeli alvással lehet megőrizni...

Az egyik könyvvállványon ott áll Mussolini arcképe, az olasz diktátor Manoilescuhoz írt ajánló soráival. Az állvány a szoba tulsó felében van, de az olasz diktátor erőteljes nagy betűkkel írt sorai még onnan is jól olvashatók.

Alig tíz percig voltunk a miniszternél, de ezalatt az idő alatt is minden percben megszólalt a telefon. Beszélgetés közben odalép a telefonhoz, pár szóval elintézi a telefonkérdésközlést és aztán ott folytatja a mondanivalóját, ahol elhagyta. Minden szavát élénk tagléjtéssel kíséri és ha a téma különösebben érdekes...

dekli, akkor feláll és néhányszor végigjárja a szobát. Beszéd közben valami hirtelen eszébe jut, kiszól a titkáriának, hogy szeretne vele találkozni, ha lehetséges délután hét órakor, mert hétig már minden perce el van foglalva. Amikor a titkár kimegy, folytatja a mondanivalóját.

Összeül a nemzetvédelmi tanács.

Fontos kérdések kerülnek tárgyalás alá.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A legfőbb nemzetvédelmi tanács csütörtökön ülést tart Averescu tábornok elnökletével. A tanácskozáson részt vesznek Mircescu tábornok hadügyminiszter, Lupescu tábornok vezérkari főnök, Popovici, Mardarescu és Petala tábornokok, mint hadseregfelügyelők, továbbá a közlekedésügyi és iparügyi miniszterek és a vasuti államtitkár. Napirenden

a nemzet védelme érdekében fontos kérdéseket szerepelnek.

A Lupta jelenti, hogy a nemzetvédelmi tanács holnapi ülésén a hadsereg öt évre szóló költségvetését fogják tárgyalni, széleskörű beruházási programmal felfektetésével. A lap hozzátéveszi, hogy valószínűleg az ellenzék vezetőit is meg fogják hallgatni, mert biztosítani kívánják, hogy a jövő kormányok a most megállapított programot végigvigyék.

Aradi ékszercsempész a timisoarai tábla előtt.

A timisoarai tábla nem hozott ítéletet az aradi ékszercsempészés ügyében.

(Arad, március 30.) A timisoarai ítélőtábla tegnap tartotta meg Berger Elemér csempészeti ügyének tárgyalását. Berger Elemér bécsi ékszerész tudvalevőleg Romániába nagyobb mennyiségű ékszer csempészett be. A csempészést egy névtelen feljelentő a vámhatóságok tudomására hozta, amelyek a timisoarai és aradi rendőrség bevonásával szigorú vizsgálatot indítottak meg. Miután a vizsgálat adatai a csempészést beigazolták, a vámhatóságok Berger Elemért hatmillió lej pénzbírságra ítélték. Berger ügyét másodfokon az aradi törvényszék tárgyalta, amely a vámhatóság súlyos ítéletét helybenhagyta. A pénzbírságot az idevonatkozó törvény értelmében azonnal és egy összegben kell kifizetni, ezt azonban Berger nem tudta megtenni és ezért a törvényszék

a pénzbírságot fogházbüntetésre változtatta át és Bergerre az átváltoztatásnál alkalmazható maximális büntetést: havi fogházat rótt ki. A törvényszék ítélete nagy meglepetést keltett, miután a vámhatóságok nem in flagranti kapták rajta Bergert a csempészésben, hanem csupán a vizsgálat után állapították ezt meg és ezért indokolt érdeklődéssel tekintettek a timisoarai tábla döntése elé, amely bizonyára precedensként szolgált volna a vámkihágások ügyében. A tábla tegnapi tárgyalásán Berger képviselőjében Sendrea Jenő dr., az állam képviselőjében pedig Murarescu Vichentie dr. jelentek meg. A tábla nem hozott ítéletet az ügyben, hanem kimondotta, hogy az iratokat felküldi a pénzügyminisztérium jogügyi osztályába véleményezés végett.

Fan Noli püspök — a szovjet ügynöke?

Albánia bécsi konzulának nyilatkozata Jugoszlávia és Olaszország konfliktusáról. — Érdekes válasz egy fenyegető nyilatkozatra.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Albánia Bécsben tartózkodó, a jelenlegi elnök, Ahmed Zogu által elűzött volt elnöke, Fan Noli tegnap részletesen nyilatkozott az Aradi Közlöny bécsi szerkesztője előtt Olaszország és Jugoszlávia albániai konfliktusáról és Jugoszlávia pártját fogva hevesen kikelt „a balkáni terjeszkedésre vágyó fascizmus”, valamint „az olasz zsoldban álló” jelenlegi Ahmed Zogu-féle albán kormány ellen. A hivatalos albán álláspontot megtudakolandó, az Aradi Közlöny szerkesztősége most Albánia bécsi konzulához, Pasquale Saracihoz fordult, aki visszautasította Fan Noli vádjait és egyben a következő szenzációs nyilatkozatot tette:

— Nem tartom érdemesnek Fan Noli meseit megcáfolni. Ugyanolyan szerződést, amilyent Albánia Olaszországgal kötött, Jugoszláviával és más balkáni államokkal is kötöttünk. Jugoszlávia nyugtalansága a tiranai egyezmény miatt ellenkezik a tradicionális elvekkel és megsemmisít egy már-már megvalósulni látszó illúziót. Fan Noli háborút jósol és Albániát háborus előkészületekkel vádolja. Ötven teherautó és régi osztrák-magyar hegyi ágyuk, számszerint három, azonban még nem jelenthet mobilizációt.

— Fan Noli, ez a szovjet-ügynök egy hónap előtt még Jugoszlávia ellen intézett különböző lapokban heves támadásokat. Mióta azonban Markovics Lázár szerb radikális képviselő Bécsben tartózkodott, Fan Noli programja megváltozott és Jugoszlávia oldalán Olaszország ellen akar hadat viselni. Megállapodást nyert, hogy Moszkva és Belgrád kö-

zött megállapodás jött létre (?). Fan Noli első ízben 1921-ben került összeköttetésbe a szovjet ügynökeivel Rómában. Hosszas előkészületek után 1924-ben forradalmat szervezett a jelenlegi elnök, Ahmed Zogu ellen. Alig uralkodott öt hónapig, a szovjet követet küldött székhelyére, Tiranába. Az albán nép azonban csakhamar megelégte a bolsevik rendszert, fellázadt és elűzte Fan Noli püspököt. Fan Noli azóta külföldön folytat agitációt a szovjet pénzén.

Lábizzadás ellen Anosmin

kapható. ROZSNYAY gyógytár, Arad.

Diáktámadás

egy egyetemi tanár ellen.

A professzor revolverrel védekezett a iasi egyetemi hallgatók inzultusa ellen.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Iasiában tegnap délután diáktüntetés volt, amely alkalmával a diákok egy csoportja behatolt Rascanunak, a fiziológia professzorának az orvosi fakultáson levő lakására, ahol követelték, hogy a professzor vonja vissza a diákságra sértő kijelentéseit. Rascanu a diákok fenyegető fellépésének hatása alatt előrántotta revolverét és ijesztéssel a levegőbe lőtt, mire a diákok eltávoztak, majd később értekezletet tartottak, amelynek határozatából kifolyólag tiltakozó táviratot intéztek egy a belügy-, mint a közoktatásügyi miniszterhez.

LASZTIN és SEVRO

CIPŐK

a régi jó minőségben, érzékeny lábakra, idősebb hölgyek részére állandóan

NAGY VÁLASZTEK!

Olesó árakban kapható.

LÉVAI és SZIGETI

Ezelőtt Buchsbaum és Társa cipőáruháza Arad

CSAKNEM ingyen vásárol
a lej emelkedése folytán az olcsóságáról ismert

„Record”

divatnagyruházban Orlási engedményekkel
Feltűnőnagyrúaszték
Str. Eminescu (Deák F.-u.) 15. Prima árak!

HIREK.

Elzúllott Pesten egy erdélyi földbirtokos.

Az egykori dúsgazdag földesurból bicikli tolvaj lett.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Bethes Lajos volt földbirtokos, aki gazdag erdélyi családból származik, a háború után került Budapestre, ahol rendkívül fényűző életet élt. Dolgaival nem törődött és az évek során teljesen elzúllott. A volt földbirtokost ma motorbicikli-lopáson érték és letartóztatták. Kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy züllését egy rendkívül szép leányunk köszönheti, akibe szerelmes lett, aki menyasszonya is lett, de később azonban elhagyta. Efeletti bánatában ivásnak adta magát és süllyedt egyre lejjé, egészen a lopásig.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet jelentése szerint átmenetileg száraz idő várható, némi lehűléssel.

— Aláírják a német-francia kereskedelmi szerződést. Párisból jelentik: Az Echo de Paris értesülése szerint ma írják alá a német-francia ideiglenes kereskedelmi szerződést.

— Titulescu Genfben. Bucurestiből jelentik: Titulescu londoni követ ma Genfbe utazott.

— Aradváros tanácsulése. Csütörtökön délután négy órakor ill. össze Aradváros tanácsa, amely a mostani ilyésszak alatt veszi tárgyalás alá a város két legfontosabb problémáját: a költségvetés és a közlekedés kérdését. A tanácsülés folytatódólag és előreláthatólag 4-5 napig tart.

— Bulgária is kéri a katonai ellenőrzés megszüntetését. Párisból jelentik: Beavatott politikai körök úgy tudják, hogy Bulgária legközelebb formálisan kéri fogja a katonai ellenőrzés megszüntetését, azon az alapon, hogy a békeszerződés valamennyi pontját teljesítette. Diplomáciai körök úgy tudják, hogy sem a kisantant, sem a nagyhatalmak nem ellenzik az ellenőrzés megszüntetését.

— Elhelyezték az aradi vasúti műhely főigazgatóját. A Monitorul Oficial egyik legutóbbi száma közölte, hogy dr. Pascutiui Traian, az aradi CFR-főműhely igazgatóját Clujra helyezték. Az áthelyezés híre fájdalmasan érintette a főműhely munkásait, tisztviselőit és mindazokat, akik ismerik és szeretik Pascutiui Traian, az igazságos főnököt és jószívű embert. A CFR-főműhely személyzetének nevében Bakonyi Kálmán inspektor rendkívül megleghangu beszédben bucsúztatta el a távozó főnököt, aki meghatótt hangon köszönte meg a tapasztalt ragaszkodást és szeretetet, amelynek emlékét mindenkor megőrzi a munkatársainak meleg szeretetét magával is viszi új állomáshelyére.

— Megkönnyítik a bevándorlást Magyarországon. Budapestről jelentik: Az Új Nemzedék írja, hogy magyar politikai körökben nyugtalanságot keltett az a hír, hogy a belügyi kormány enyhíteni akarja a bevándorlást szabályozó rendelkezéseket, illetőleg liberálisabban kezeli a bevándorlási törvényt. Mértékadó politikai körök rámutatnak arra, hogy hiba lenne a 300.000 menekült magyar eltartó országban, ahol a megélhetési viszonyok amugy is nehezek, még liberálisabban kezelni a bevándorlást.

— Amerikai bányák válsága. Newyorkból jelentik: Illinois államban négy nagyobb szénbánya tulajdonosa a passzív gazdálkodás miatt megszüntette üzemét. A beszüntetés következtében 72.000 bányamunkás maradt munka nélkül.

— Nagyarányu választási agitáció Ausztriában. Bécsből jelentik: A választások közeledtével heves agitáció indult meg Ausztriában. A választások tartamára polgári blokk alakul, hogy a polgári pártok közösen védekezzenek a szocialisták ellen.

— Fellejtették egy aradi ügynököt. Taas János carpinisi lakos ma feljelentést tett az aradi államrendőrségen Glück Ede aradi ügynök ellen, aki őt tizenötezer lej készpénzzel megkárosította. A rendőrség megindította a nyomozást.

Május 15-én kisantant-konferencia lesz.

A tanácskozást Csehszlovákiában tartják meg.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Cuvantul jelentése szerint a kormány értesítést kapott a csehszlovák külügyminiszteriumtól, hogy a kisantant konferen-

ciáját május 15-re tűzték ki. A konferencia helye még nincs megállapítva, vagy Prágában, vagy Pozsonyban fogják azt megtartani.

— A francia szociálistavezér kastélya. Párisból jelentik: Leon Blum, az ismert szociálistavezér a Rivierán kastélyt vásárolt kétmillió frankért.

— Timisoarai őrnagy halálos tragédiája. Megrendítő szerencsétlenség történt Timisoarán tegnap este hét óra után. A Lloyd-kávéház előtt Gauca János vadászőrnagy a 42-es jelzésű villamos pótkocsijára akart fölugrani, azonban a lépcsőről lecsúszott és a pótkocsi kerekét alá került. A kocsi kerekét teljesen összcroncsolták a szerencsétlen őrnagy mindkét lábát. Jobb lábát többi levágták a kerekék, bal lába feje szintén összeroncsolódott. A szerencsétlenség színhelyére kivonult mentők a tragikus sorsu őrnagyot a katonakórházba szállították. Ott szükségessé vált azonnali amputálása. A rendőrség ügyben megindította az eljárást és a villamoskocsi vezetőjét, Huy Illést kihallgatják, aki azzal védekezett, hogy nem látta az őrnagyot, aki a mozgó villamosra ugrott fel. Az őrnagy tragédiája éjjel egy órakor befejeződött, amennyiben a nagy vérvesztés következtében kiszíneződött. Értesítették a katonatiszt negatív lakó hozzátartozóit. Gauca őrnagy halálos szerencsétlensége mély részvétet keltett az egész városban. Temetése nagy katonai pompával holnap délután fog megtörténni.

A MAMA SZEME.

Udvarol egy fiatal orvos egy fiatal lednynek. Mindenké azt mondja, hogy komoly, derék ember, el fogja venni a lednyvt, még pedig nemsokára. Az apa nagy bizalommal kiált föl:

— *Egy héten belül megkéri a lednyünk kezét.*

— *Az anya fejét rázza:*

— *Szó sincs róla!*

— *Ugyan miért?*

— *Hát nem láttad az ajándékot, amit a lednyünk születésnapjára vett?*

— *Láttam. Ez is a gyöngédségnek a jele.*

— *Igen? — kérdi az anya, — hát komoly szándékai vannak annak az embernek, aki egy lednynek ajándékol száz névjegyet csináltat... a lednynevével?*

— Meghosszabbították a postatakarékbetétek bejelentési határidejét. A postatakarékpénztári bejelentéshatáridőket, mint ismeretes, március 31-ig kellett bejelenteniük követeléseiket az aradi postafőnökségnél. Ma rendelet érkezett a postavezérigazgatóságtól Aradra, amely szerint a követelések bejelentését április 30-ig meghosszabbították. Az aradi postafőnökség figyelmezteti az érdekelteket, hogy a bejelentéseket a jelzett határidőig okvetlenül eszközöljék, mert további meghosszabbítás teljesen ki van zárva.

— Eljegyzések. Deutsch Tercsike (Arad) és Varju Gyula (Cluj) jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

Dragomir Aneta és Varjassy Sándor jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— Felmentették a magyar újságírás nesztorát. Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a budapesti törvényszék pénzbüntetésre ítélte Rákosi Jenőt, a kiváló magyar publicistát, mert az ébredőket több cikkben támadta. Ma tárgyalta az ügyet a bíróság, amely helyt adott Rákosi védekezésének és megsemmisítve a törvényszék ítéletét, felmentette Rákosit.

— Autók összeütközése Budapesten. Budapestről jelentik: Súlyos autókarambol történt a Wesselényi- és Kertész-uccák keresztezésénél. Terstyánszky iparművész autója összeütközött Markovits Róbert kocsiával. A kocsik felfutottak a gyalogjáróra, feldöntöttek egy újságárusbódét, súlyosan megsebesítve tulajdonosát. Megsebesült két járókelő és Markovits autójában ülő két nő. A sebesülteket a mentők a Rókus-kórházba szállították.

— Meghosszabbították Simionescu államtitkárság megbízását. Bucurestiből jelentik: Avereșu kormányelnök további intézkedésig meghosszabbította Cristu Simionescu ideiglenes pénzügyminiszteri államtitkár megbízását.

— Elhalasztották a Sfatul aradi közgyűlését. A Sfatul Negustoresc aradi tagozatának elnöksége tudomására hozza az érdekelteknél, hogy az árdrágításról szóló törvény és a túlzott adókövetések ellen való tiltakozás céljából 1927. április 3-án összehívott nagygyűlés az országos vásár miatt 1927. április hó 10-én d. e. 11 órakor lesz a városháza nagy üléstermében.

— Érdekes főúri esküvő. Bécsből jelentik: Magánforrásból származó jelentések szerint herceg Gottfried zu Hohenlohe-Langenburg eljegyezte Vanderbilt-Morgan Gloria Mary asszonyt. Hohenlohe-Langenburg Gottfried, a hercegi család vagyoni örököse, jelenleg 30 éves. Menyasszonya pedig övége az 1925-ben elhalt Vanderbilt-Claypoole Reginald milliárdosnak, aki unokája volt a Vanderbilt-vagyon megalapítójának.

— Melyik ucca viselje Papp I. János nevét? Nemrégiben megírtuk, hogy Páris Lajos evang. lelkes indítványt terjesztett be, (mely a városi iktatóban 3148-927. IV. sz. alatt vár elintézésre) melyben nevezett arra kérte Arad város tanácsát, hogy Papp I. János aradi gör. kat. püspökről, valamint Lakatos Ottó minorita rendfőnökről, Arad első történetirójáról uccákat nevezzenek el. Az indítványtevő ma, Frim Lajos aradi főesperesnek Erdély első magyar evangélikus püspökévé történt megválasztása és április 3-án leendő ünnepélyes felavatása alkalmából kibővítette indítványát s kérte a csütörtökön összeülő városi tanácsot, hogy a Cogalniceanu és Sarmisegethuza (Mikes Kelemen és Aranykéz) uccákat összekötő két névtelen ucca egyikét Lakatos, másikat Frim nevével nevezze el, valamint a görög keleti székesegyház közelében levő s a Metianu érsekről elnevezett egykori Farray-uccával párhuzamos Str. Romanuluit, az egykori Zrinvi-uccát pedig Papp I. János püspökről, kinek nagy érdeme a székesegyház renoválása s ki 25 évig kormányozta az aradi egyházmegyét.

— Megtörtént a fuzió az aradi iparosotthon-egyesület és a polgári jótékonyegyesület között. Az aradi Iparos Otthon Egyesület, mint ismeretes, nagyszabású, négyemeletes iparos székház építését vette tervbe. A terv most hatalmas lépéssel közeledett a megvalósulás felé azzal, hogy az aradi Polgári Jótékony Egylet és az Otthon Egyesület vezetőinek együttese egyhangú határozattal kiadta a két egyesület fuzióját. A közel egy évszázada fennálló Polgári Jótékony Egylet, amelynek tagjai legnagyobb részben az iparosság sorából kerülnek ki, értékes ingatlanokban ötmillió lej értékű vagyonnal rendelkeznek. A két egylet fuziója folytán így az aradi iparos székház alapja egy csapásra közel negyedét szerezte meg az építkezéshez szükséges tőkének.

— Körösmező elpusztult. A cseh Máramaros egyik legnagyobb és legvirágzóbb községe, Körösmező tegnap délelőtt óta lángokban áll. Eddig nem sikerült megtudni, hogy a tűz hogyan keletkezett, csupán annyi a tény, hogy tegnap déli vihar dühöngött Máramarosban és közben Körösmezőn kigyulladt egy ház. A vihar minden oltási kísérletet megghiúsított és reggeltől estig 120 ház lőtt a lángok martaléka. A tűz még egyre ég és oltásra gondolni sem lehet. A katasztrófnak számos emberáldozata is van. A kár felbecsülhetetlen.

— Tolvaj gyári munkások. Az aradi Reismann-féle kötszőgyár igazgatósága feljelentést tett az aradi államrendőrségen, hogy a gyár raktárából állandóan lopkodják az árukat. A rendőrség bevezette a nyomozást és ma sikerült letartóztatni Muszta Rozáliát és Bodor Jánosnét, kiknél házkutatás alkalmával a lopott áruk egy részét megtalálták. A letartóztatottakat átkísérték az ügyészség foglilzába.

— **Eltemették néhai IV. Károly exkirály tihanyi házigazdáját.** Tihanyból jelentik: Megirtuk, hogy a magyar bencésnád egyik érdemes, öreg tagja, Halbik Ciprian gyémántmisés pap, a tihanyi ősi monostor apátja meghalt. Az apátnak érdekes szerep jutott a magyar történelemben: ő volt a fogoly Károly exkirály tihanyi házigazdája öt napon keresztül. Világtalan agg szerzetes volt már, amikor a budai őrsi nap után Tatáról Tihanyra vitték az exkirályt, feleségét és kíséretét. Lakosztályukat már elkészítették és Halbik az apátság ajtajában várta a vendégeket, akiket a legnagyobb szíveséggel és vendégszeretettel fogadott. Őt nap mulva elvitték a foglyokat, azonban mielőtt elhagyták volna az apátságot, Károly exkirály maga elé kérte az apátot és köszönetét fejezte ki a vendéglátásért. A 87 éves bencés temetése ma délelőtt 9 órakor volt Tihanyban, ahol a szertartást Bárdos Remig dr. pannonhalmi főpát végezte. Az összes magyar bencésrendek képviseltették magukat a temetésén.

— **Fordulat a timisoarai postalopás ügyében.** A 360.000 lejes timisoarai postalopás ügyében Bradescu Virgil vezetőügyész új nyomozást vezetett be, amelyen Vasilescu postalafelügyelővel alaposan megvizsgálták a kifosztott csomagok borítékait és pecséteit. A további nyomozásban a jászivárosi postaállomás alkalmazottjai ellen irányuló gyanu nem bizonyult valóra és az a vélemény alakult ki, hogy Rugescu postamesterné a főbűnös a nagyszabású lopásban. Kiderült ugyanis, hogy a pénz akkor tűnt el, amikor a postalónök távol volt. Rugescuét tegnap elmozdították hivatalából és az ügyész kérte letartóztatását. A vizsgálóbíró azonban nem találta indokoltnak letartóztatását és a kérést elutasította. Bradescu vezetőügyész a vizsgálóbíró végzését megfélebbezte.

— **Kémeket loptak Bessarabiában.** Chisinauból jelentik: A chisinaui sziguranca tegnap egy nagyobb kémservezetnek jött nyomára. Csak napokkal ezelőtt történt, hogy a rendőrség embereinek sikerült leleplezniük egy társaságot, amely a szovjet javára kémkedett Romániában. Az elfogott kémgyanusak azonban tiltakoztak a vád ellen, míg most az ő bűnösségük is beigazolódott. A sziguranca ugyanis a legerélyesebben tovább folytatta a nyomozást az ügyben s tegnap este sikerült három fiatalembert őrizetbe vennie, akik beismerték, hogy a kievi kémelhárító-osztály emberei és összeköttetésben állottak a leleplezett chisinaui kémservezettel, amely — mint ismeretes — egész Romániát behálózta. Az egyik fiatalembert, aki állítólag cseh-szlovákiai illetőségű, 500 dollár és a szovjet budapesti kémosztályától eredő levelet találtak. A rendőrség eddig 19 egyént vett őrizetbe. A nyomozást tovább folytatják.

— **A Banca Nationala kormányzója Londonban.** Londonból jelentik: Burileanu, a Banca Nationala kormányzója, ma ideérkezett.

— **Meghalt egy volt olasz miniszterelnök.** Rómából jelentik: Luzatti, volt miniszterelnök ma meghalt.

— **Felhívás.** A város adminisztratív osztálya felhívja Balogh György, Holtean György és Kovács László aradi lakosokat, hogy katonai felmentésük ügyében haladéktalanul jelentkezzenek a városháza első emeleti 100. számú szobájában.

— **Elhajásodásnál, köszvényél és cukorbetegségnél a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést.** Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a Ferenc József víz-kúra nagyon szép eredményhez vezet. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Hlába várnak a délamerikai csimpánzokra Voronov páciensel.** Párisból jelentik: Dr. Voronov fiatalító műtéteihez majmokat szállított Dél-Amerikából Párisba. A szállítás azonban igen balul ütött ki. Tizenhat értékes délamerikai csimpánz közül tengeri betegség következtében tizennégy még az uton elpusztult és az életben maradt két csimpánz is igen lesoványodva érkezett meg francia földre. A tenger az egész idő alatt rendkívül viharos volt és ez volt a majmok megbetegedésének oka.

Betörőbanda garázdálkodik Aradon.

Az éjszaka a város legforgalmasabb uccában két üzletet törtek fel és fosztottak ki.

(Arad, március 30.) Tegnapról mára virradó éjszaka két vakmerő betörést követtek el Aradon. A betörések a város legforgalmasabb utvonalaiban történtek és mindkettőt csak a reggeli órákban, az üzletnyitás alkalmával vették észre. Az egyik betörés a Bratianu (Wetzler) ucca 21. számú házában történt, ahol a tettesek alkulás segítségével behatoltak Szilvási István kárpitós üzletébe és mintegy tizezer lej értékű árut loptak el. A másik betörést a Buř Regele Ferdinand (Boros Beni-tér) 28. számú házában követték el, ahol fesszítóvasak segítségével feltörték Polonyi István üzletét. A betörők felfeszítették a pénztár fiókjait, de ott csak kevés aprópénzt találtak. Néhány ezer lej értékű

árú kívül negyven méter posztót loptak el az üzletből. A károsultak a betörésekről azonnal jelentést tettek a rendőrségnek és még a délelőtti folyamán bevezették a nyomozást. A rendőrség valószínűnek tartja, hogy mind a két betörést ugyanazon tettesek követték el. A Polonyi-cégnél szintén alkulásal kíséreltek, de a zárát nem sikerült kinyitniok. Ezután nyúltak a fesszítő-vashoz. Érdekes, hogy mindkét kifosztott üzlet olyan helyen van, ahol a legnagyobb az éjszakai forgalom a városban. A rendőrség a legnagyobb körültekintéssel indította meg a nyomozást, mert megállapítást nyert, hogy egy szervezett betörőbanda fosztogat Aradon.

— **Tagad az öncsonkító bécsi technikás.** Bécsből jelentik: Szenzációs per főtárgyalását kezdte meg tegnap a bécsi büntetőtörvényszék. A per vádlottja Marek Emil technikás, a kinek több jelentős találmánya van a rádió terén és akit azzal vádolnak, hogy borzalmas öncsonkítást végzett, hogy 400.000 dolláros biztosítási összeghez jusson. Marek ugyanis halál esetére 100.000 dollárra, rokkantság esetére 400.000 dollárra biztosította be magát. A mai tárgyaláson Marek elmondotta, hogy a biztosítást úgy kötötte, hogy minden testrészt külön biztosította be. Elmondta részletesen, hogyan történt a baleset. Egy fatörzset vásárolt és azt faragta fejszével. Közben megcsuszott a keze, ballábszáran rettenetes fájdalmat érzett és elájult. Tagadta, hogy öncsonkítást végzett volna. Ezután Mareknét hallgatták ki, aki vallomása alatt elájult. A tárgyalást holnap folytatják, s az előreláthatólag négy-öt napig fog tartani, minthogy körülbelül nyolcvan tanut idéztek be.

— **Vérátömlesztést végeztek egy aradi vállalkozón.** Mairovitz Emil ismert aradi nagyvállalkozót néhány nappal ezelőtt beszállították a Therapia szanatoriumba, ahol Windholz dr. főorvos vérátömlesztést végzett rajta. Mairovitz már régebbi idő óta nagyfokú gyomorbajban szenved, amely az utóbbi napokban veszélyes módon elhatalmasodott a szervezetén. Annnyira legyöngült, hogy orvosai sürgős vérátömlesztést javasoltak. Az operáció, amelyhez a szükséges vért a szanatorium egyik női alkalmazottja szolgáltatta, sikerrel végződött úgy, hogy a beteg most már lényegesen jobban érzi magát. Mairovitz állapotának hirtelen rosszrafordulását egyesek annak tulajdonítják, hogy a vállalkozó a napokban állítólag egy pohár japán-gomba-teát ivott volna. Windholz dr., a Therapia szanatorium vezető-főorvosa viszont kijelentette munkatársunknak, hogy a betegség régi keletű és nem valószínű, hogy a hirtelen rosszullét a japán-gombától származott volna.

— **Véres szerelmi dráma.** Budapestről jelentik: Véres féltékenységi dráma játszódott le Ujpesten. Portáczy Lajos két évvel ezelőtt ismerkedett meg Borbély Györgynével, akivel közös háztartásra léptek. A fiatalember állandóan féltékenységgel gyötörte a 42 éves asszonyt. Tegnap este ugyanez történt. A veszekedés hevében a férfi revolvert vett elő, mire az asszony letérdelt előtte és kegyelemért könyörgött. Portáczy azonban lelőtte az asszonyt, majd magát lölte mellbe. A mentők a kórházba szállították őket, azonban felépülésükhöz kevés a remény.

— **Cserkészünnepe a Kulturpalotában.** Az aradi Cohorta 1., 2. és 3-ik centurioja április 3-án délután műsoros ünnepélyt rendez.

— **Rehabilitáltak egy nyugalmazott községi jegyzőt.** Érdekes tárgyalást tartott ma a timisoarai Tábla. A múlt évben történt, hogy az aradi törvényszék büntető tanácsa előtt Riegler József nyug. községi jegyző állott vádlotként. Menye, özv. Gantner Döriné jelentette fel sikkasztásért és azzal vádolta, hogy felesége halála alkalmával a hagyatékából elvett, mostohaafia, a feljelentő férje kárára. A törvényszék 14 napi elzárásra ítélte Riegler, aki a timisoarai Táblához felebbezett. Közben az örökösök meg is egyeztek. Ennek dacára ma megtartották a tárgyalást, amelyen kimondták, hogy elszámolási viszony állott fenn s így nem képezheti bűnügy tárgyát. Ezért felmentette Riegler a vád alól.

Mulatság.

— **Az aradi pincérek tea-estje.** Az aradi pincér munkások e hó 31-én, csütörtökön este a Fehér Kereszt-étterem gyémánttermében bor, likőr és pezsgő kiállításal egybekötött tea-estélyt rendeznek. Miután a legújabb táncrendelet kimondja, hogy csak jogi személyiségekkel bíró egyesületek rendezhetnek évenként egy bálát a felemelt bál-adó mentessége mellett, a pincérek szakcsoportja igazolta jogi személyiségét, így a táncot engedélyezték estélyükhöz. A fürge pincérek ugyancsak szorgoskodnak estélyük sikere érdekében és szép kilátásuk van arra, hogy mulatságuk — úgy, mint a múltban is, — a legnagyobb sikert arassa. Meghívót szívesen bocsájt rendelkezésre bárkinek az éttermekben és kávéházakban dolgozó pincérek bármelyike.

— **Az aradi tanítónőképző estélye.** Az aradi tanítónőképezde növendékei április hó 10-ikén este fél 9 órai kezdettel az intézet könyvtára javára nagyszabású tombolával egybekötött műsoros estélyt rendeznek a Kulturpalotában. Az igazgatóság, a jótékony célra való tekintettel, a közönség támogatását kéri.

SPORT

— **O Berlinben mesterséges ski- és ródli-pályát építenek.** Ahogy az egész világon elterjedtek a műjégpályák, most Berlin mesterséges ski- és ródli-pályával kísérletezik. Egy angol föltaláló és a berliniek között létrejött a megállapodás, hogy a nagy nemzetközi kiállítás időtartamára olyan ski- és ródli-pályát építenek a kiállítás színhelyén, mely lehetővé teszi ennek a két egyszerű téli sportnak az élvezetét mesterséges havon is. Az angol feltaláló ugyanis hosszú kísérletezés után előállította a mesterséges havat, azaz a műhavat, mely tökéletesen az igazi, friss, hűvös hóhelyek hatását kelti, tökéletes illuziót ad és a skisport és a ródli sport híveinek valószínű örömet és boldogságot jelent. A találmány maga sporttérén nagy szenzáció és komoly jelentősége van. Már szabadalmazva van és a gyakorlatban kipróbálták. Berlin városa először egy kitűnő szakértőt küldött Londonba, a városi orvosi tanácsost, aki higiénikus szempontból vizsgálta meg a találmányt és ez olyan jelentést adott, hogy az emberi szervezetre semmilyen káros hatást nem gyakorol. Tulajdonképpen valami porszerű anyagról van szó, aminek még megvan az a sajátos tulajdonsága is, hogy teljesen függetlenül az időjárástól, szélétől, vihartól és esőzéstől, eredeti formájában marad, sőt még a hóesés sem árthat neki. A tervek szerint valószínűleg hegyet építenek, melyet gazdagon be- szórnak műhóval és a berlini nemzetközi vásáron valódi téli szezon csinálnak majd és a jó berliniek már nagyon büszkék a „fehér husvétra”, melyhez hasonló exotikummal a világnak egyetlenegy melegeghajlatu városa sem dicsekedhet...

— **Svájcban csak svájci érme hozható forgalomba.** Bernből táviratozzák: Április elején életbelépő rendelet szerint Svájcban ezentul csak Svájc saját pénzérmel hozhatók forgalomba és pedig a száz, husz és tíz frankos aranyak, az öt, kettő, egy és fél frankos ezüst, valamint az öt, tíz és husz centis nikkel és két centis rézpénzek. A többi svájci érme hatályát veszti.

A Hold meg fogja ölni a Földet.

A föld lakói a katasztrófa elől a Vénuszra vándorolnak át. — Angol tudós nagy feltűnést keltő előadása a világ pusztulásáról.

(Az Aradi Közlöny londoni levelezőjétől.) Nemcsak az angol közönség körében, hanem az egész tudományos világban is óriási feltűnést keltett az az előadás, amelyet a nagyhirű Haldane professzor, a cambridgei egyetem kémiai tanára tartott. Az angol tudomány ez a kiváló alakja nagyon érdekes módon fejtette ki a komoly tudomány a világ végéről elképzelhetőnek tartott felfogását, amely kétségtelennek tartja, hogy a föld ép úgy, a hogy kialakult, el is fog veszni. Hogy ez miként fog bekövetkezni, arra a tudomány a legkülönbözőbb hipotéziseket állíthatja fel, amelyek közül egyik sem bizonyítható, de mind-egyikük bekövetkezik. Vannak, akik azt vallják, hogy a Nap anyagának, vagy mozgásának megváltoztatása fogja a föld pusztulását előidézni. Haldane professzor szerint azonban a föld igazi veszedelmét nem a Nap, vagy az üstökösök és bolygók képezik, hanem a hold.

Vizió a Vénuszról.

— Hogy könnyebben és érthetőbben fejezzem ki magam — mondotta előadásában a világhírű tudós — egy kis ugrást teszek és a föld pusztulásáról nem mint a jövő, hanem mint a múlt eseményéről fogok beszámolni. Nem nagy ugrás, mindössze a 40 millió év múlva élő ember szemével fogom vázolni a föld és a rajta levő élet elmúlásának történetét. Ennyi időnk még van és ez némileg megnyugtathatja kortársaimat. Körülbelül a negyvenmilliomodik évben egy Vénusz-lakó a következőképpen mondaná el a föld pusztulásának történetét:

— A föld pusztulásának közvetlen oka — mondja majd a Vénusz-lakó — az energiával való szertelen pazarlás volt. Miután a föld felszínén és belsejében levő energiakészleteket már az emberi kultúra első néhány ezer évében mondhatni teljesen kimerítették, teljes erővel a másik nagy energiaforrás, a víz kihasználására vetették magukat a föld lakói. A legnagyobb energiaforrásnak, a tenger árapályának kihasználása hamarosan a föld energiagazdálkodásának szinte kizárólagos forrásává lett. És ez okozta a föld pusztulását. A tenger áradásának energiaelőállításra való felhasználása már a föld történetének első milliommodik évében egymillió lóerőt használtak fel. Oly pazarlás folyt ekkor már az energiával, hogy a földnek igen nagy részét állandóan mesterségesen fűtötték, hogy a növényzet fejlődését és a termelés folyamatát gyorsítsák, amire már csak az emberiség óriási mértékű elszaporodása miatt is szükség volt.

A katasztrófa előtt.

A tizenhatszázmilliomodik évben már az egész emberiség előtt elkerülhetetlennek látszott a Föld bekövetkezendő katasztrófája. A nap és a hónap ekkor már teljesen egyenlő hosszúságúak lettek és egyformán 48. közönséges nap hosszúságának feleltek meg. A hosszú éjszakák elviselhetetlenül hidegek, a nappalok elképzelhetetlenül melegek voltak, amit csak az óriási energiával dolgozó és az egész föld felett működésben levő hűtőkészülékek tudtak elviselhetővé tenni. A földi életnek ez az egyre fokozódó kellemetlensége egyre jobban előtérbe állította annak szükségességét, hogy a föld lakói a világegyetem valamely más, nagyobb biztonságot nyújtó bolygóját igyekezzenek a maguk számára lakhatóvá tenni — kolonizálni.

Expedíciók idegen bolygókra.

A legelső expedíciók a Marsra indultak, de kiderült, hogy a Mars viszonyai olyanok, hogy teljesen kilátástalan a földlakóknak oda való áttelepítése. A földi tudósok tehát új irányba fordultak és a Vénusz kikutatására törekedtek. Az expedíciók egy többkilométer hosszú s egy magas hegybe épített acélcsőből indultak utnak egy kupaiaku, de minden kényelemmel berendezett acélhüvellyel, amely sorozatosan ismétlődő apró robbanásoktól hajtvá jutott előre. Körülbelül ötszáz expedíció indult utnak, mielőtt a föld lakói biztos értesüléseket kaptak a Vénuszról, amely a jelentések szerint alkalmas telepet nyújt az em-

beriségnek rajta való letelepedésére. Az expedíciók egymásután indultak az új kolóniára és az emberiségnek közben kifejlődött hatodik érzéke révén, amely képessé tette a rádióhullámoknak minden készülék nélkül való felfogására, a két csillagzat lakói már állandó összeköttetésben állottak egymással. A Hold pedig egyre gyorsabb iramban közeledett a földhöz. A Hold nagysága huszonötöszer akkora volt, mint a Napé és a tenger árját egyre veszedelmesebben növelte.

Mindennek vége...

A Hold kezdett szétföredezni, hatalmas meteorok váltak le testéről, amelyek veszedelmes közelségbe jutottak a Földhöz. Körülbelül ezer évig tartott ez a folyamat, s a Földnek a Vénuszra való kivándorlás folytán már nagyon megcsappant számu lakói már hozzá is szoktak ehez. Egyszerre azután

Ujból fellángolt az olasz—jugoszláv ellentét.

Albánia elnöke ki akarja irtani ellenségeit.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tudósítójától.) A reggeli lapok ismét hasábos cikkekben számolnak be arról, hogy Albániába még mindig érkeznek olasz tisztek és egyre fokozódik az elégedetlenség Achmed Zogu uralma ellen. A

szézületes gyorsasággal jött a vég. A Hold közelsége elviselhetetlenül emelte a Föld hőmérsékletét, folyók, tavak kiszáradtak, a vegetáció teljesen elpusztult s az emberiségnek az a része, amely még mindig nem akart, vagy már nem tudott a Vénuszra jutni, a föld alatt próbált menedéket találni a Hold perzselő sugarai elől.

— Magáról a katasztrófáról nagyon keveset tudni — fejezte be előadását Haldane professzor. — Az összeütközés következtében támadt hatalmas láva, hamu, gőz és tüztenger teljesen elfödte a megfigyelés lehetőségét a Vénusz-lakói elől. A kontinenseknek csak a maradványit fődték többzerméter vastagságban a Holdról levált lávatömegek. Emberi élet nem maradhatott meg. A Hold fennmaradt tömegci pedig gyűrű alakjában veszik körül a Föld izzásban lévő maradványait...

Körülbelül ez az a kép, amit a „világ végéről” tudományos indokolás alapján el lehet képzelni — fejezte be kétségkívül érdekes előadását a tudós angol professzor.

Kétmillió ügyvédi honorárium.

Érdekes polgári per egy lugoji ügyvéd és a Muschong-család között.

(Az Aradi Közlöny lugoji tudósítójától.) Érdekes polgári perben hozott ma ítéletet a lugoji törvényszék. Nestor Porumb dr. lugoji ügyvéd 1926. október 16-án keresetet nyújtott be a lugoji törvényszékhez, amelyben a Muschong-céggel szemben 10 millió honoriárium megítélését kérte. Az ügyben a mai napon tartották meg a főtárgyalást és a törvényszék 2,287.954 lejre szállította le az ügyvéd követelését s ezt meg is ítélte. Érdekes, hogy a Muschong-cég alapítója, Muschong János, évekkel ezelőtt mint egyszerű téglagyáros kezdte. A szerencse azonban különös módon mellé szegődött, s 1923-ban bekövetkezett halálakor már multimilliomos volt. Muschong halála után a hatalmas vagyont örökösei kapták, a kik azonban a létező 200 millió hagyatékot csak 20 millió értékben jelentették be s csak ennyi után fizették meg az örökösödési illetéket. Rövidesen azonban egy névtelen feljelentés figyelmeztette a pénzügyminisztert a nyilvánvaló visszaélésre. A feljelentés pontos adatokat is közölt s ezekből könnyűszerrel megállapítható volt, hogy az örökösök a hagyaték értékének háromnegyed részét eltitkolták, mert hiszen csak egyedül Buziás-fürdő értéke — amely szintén a Muschong-család tulajdona — meghaladja az 50 milliót. A feljelentés nyomán a pénzügyminiszter vizsgálatot rendelt el és annak lefolytatása után súlyos bírságot vetett ki az örökösökre, akik ekkor megbízást adtak Porumb dr. lugoji ügyvédnek, hogy felebbezze meg a pénzügyminisztérium határozatát és a továbbiakban is képviselje az örökösök érdekeit. Porumb dr. eleget is tett megbízásának s az újból elrendelt vizsgálat során sikerült méltányosságra bírni az illetékes pénzügyi hatóságokat. Amikor pedig az ügyben a végleges döntés is megtörtént, Porumb dr. felszólította az örökösöket, hogy fizessék ki neki a közbenjárása esetére felajánlott 10 millió lej ügyvédi tiszteletdíjat. — Az örökösök azonban utólag tulmagasnak találták az ügyvédi honoráriumot, úgy, hogy perre került a sor, amely aztán ma ítélettel végződött.

Vreme értesülése szerint Achmed Zogu vezetésével titkos szervezet alakult, amelynek az a célja, hogy a jelenlegi rezsim ellenségeit láb alól tegye el.

Emma Grammatica kiskutyája.

A szigorú szállórend Prágában. — Hamletre készül a világhírű olasz tragika.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Nagy, szürke szeme van Emma Grammaticának és különös, fájdalmas mosolya. Idegleny, nincs egy nyugodt perce, leheletszerűen, valószínűtlenül karcsú és ezért tud még ma is — túl a negyvenem — illúziókelően fiatal játszani... és ezért nem fog igazán megöregedni sohasem. Az arca fehére, nincs rajta ruzs és puder. Legjobb barátja a bozontos, fehérszőrű kutyuska, a Michel, akiért rajong, akit imád és becéz, mint egy piciny gyermeket, aki miatt képes otthagyni kényelmet, hangulatos otthonot, aki a legnagyobb szerepet játsza Emma Grammatica életében a művészet mellett.

Kacagva meséli a világhíres tragika:

— Képzeld, milyen kalandorn volt Prágában a múlt héten. A legjobb hotelben rezerváltak számomra szobát. Megérkeztem. De amint a lépcsőn felfelé elindultam, halkan a portás szigorú szavát:

— A kutyát tessék a mállharaktárba vinni! Megdermedtem. Az én kutyámat? Csak velem együtt, nélkülöm soha. Kénytelen voltam más hotel után nézni. És másikkban is így jártam és erre elmentem egy egészen kicsiny, de regényes fekvésű szállóba lakni, ahol a rideg szabályok a kutyámra nézve nem voltak érvényben. És egész véletlenül abba a tündéri kis lakosztályba kerültem, amelyben előttem Tagore és Pawlova laktak.

Homály van már körülöttünk. Esteledik. Grammatica fényképet dedikált és ekneséli, hogy az édesapja színházi sugó volt, az anyja pedig kis vidéki színésznő.

— Így kerültem én tulajdonképpen megszületésem után azonnal a színpadra. És nem voltam több két évesnél, amikor először szerepeltettek és reám bocsátották a rivalda lámpásainak fényét.

Hamlet lesz a legközelebbi állomása művészi életének. Vágyik erre a szerepre, izgalommal tanulmányozza. Hamletnek vannak olyan tulajdonságai, amelyeket szerinte eddig nem igen ismertek fel olasz színészek. A Hamlet figurája a férfias barbarizmusnak és asszonyos gyengeségnek a színeiből van megfestve. Én meg vagyok győződve arról — mondja, — hogy ezt a szerepet fiatal színész nem képes eljátszani jól, mert nem tud behatolni Hamlet mentalitásának mélységébe.

Grammatica — Hamlet! A művész lázas nyugtalansággal keresi önmagát. Vivódásai, töprengései után így jutott el Grammatica a Kaméliás hölgytől a dán királynőig.

Az aradi Urániában ma csütörtöktől

Ördög cirkusz.

Szenzációs cirkusz film.

Leszállított helyárrakkal 10 lei és földszinti zsölye 20 lei.

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9-kor kezd.

„ALFACO” cipónagyáruház megnyílt P. Avram Iancu (Szabadság-tér) 21. Kérjük kirakataink megtekintését!
HOFFMANN csemegeüzlet mellett. Tisztelettel: Klein és Dávid.

KÖZGAZDASÁG.

Súlyos krízis a lejemelkedés miatt.

A petróleumvállalatok beszüntetik működésüket. — A lejemelkedés külföldi megvilágításban.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Lupta jelenti, hogy a petróleumiparban súlyos krízis tört ki a lej nagymértvű emelkedése miatt. Az összes árak jelentékenyen estek. A vállalatok megkezdtek a tisztviselők és munkások elbocsátását. A Práhova-völgy ipari vállalatának küldöttsége e héten Bucurestibe utazik és érintkezésbe lép a kormánnyal. Madgearu képviselő interpellációra készül a lejemelkedés következményeiről s a stabilizációt fogja sürgetni.

A lej nagymértvű javulásáról különben budapesti tudósítónk az alábbi jelentést közli, amely a magyar közgazdasági élet véleményét

tükrözi vissza a lej emelkedéséről: A lej nagyarányú áremelkedését budapesti pénzügyi körök azzal magyarázzák, hogy hír szerint már teljesen létrejött a megállapodás Románia és Németország között a felveendő 200 millió aranymárkás kölcsön ügyében. Ebből a kölcsönből Németország 160 millió aranymárka értékű árut szállít Romániának, míg a fennmaradó 40 millió aranymárkát készpénzben folyósítja. Külföldi hírek szerint a német kölcsön nyújtásának egyik feltétele az, hogy a román kormány kötelezte volna magát arra, hogy a lej árfolyamát 4-es zürichi bázison stabilizálja. Ezekre a hírekre szilárdult meg mindenütt a Bucuresti-i kifizetés árfolyama.

Zürichben 3.45, Párisban 17.60 a lej.

Helyi valutaárak. (Március hó 30.)
Kifizetések: Berlin 59.70, Amsterdam 67, Newyork 166.75, London 812, Páris 6.62, Milánó 7.72, Prága 4.95, Budapest 29.20, Zágráb 2.95, Bécs 23.55, Zürich 32.15. — **Áru:** Márka 39.50, dollár 166, francia frank 6.60, olasz lira 7.70, cseh korona 4.95, pengő 29.20, dinár 2.95, osztrák schilling 23.50, svájci frank 32. — **Pénz:** Márka 37.50, dollár 164, francia frank 6.30, olasz lira 7.40, cseh korona 4.75, pengő 28.60, dinár 2.85, osztrák schilling 23, svájci frank 31. — Irányzat: szilárd.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Március hó 30.)
Kifizetések: Páris 6.32, Berlin 38.35, London 785, Newyork 161.30, Milánó 7.42, Zürich 31.20, Bécs 22.80, Prága 4.80. — **Valuták:** Napoleon 630, márka 38, leva 1.15, török lira 0.80, angol font 780, francia frank 6.40, svájci frank 31, olasz lira 7.35, drachma 1.90, dinár 2.80, dollár 161, lengyel zloty 18, osztrák schilling 22, pengő 28.

Zürichi tőzsdenyitás. (Március hó 30.)
Berlin 123.22.50, Amsterdam 208, Newyork 519.87.50, London 2524.50, Páris 20.35, Milánó 23.85, Prága 15.39.50, Budapest 90.80, Belgrád 9.15, **Bucuresti** 3.60, Varsó 57.95, Bécs 73.10.

Zürichi tőzsdezárlat. (Március hó 30.)
Berlin 123.22, Amsterdam 207.95, Newyork 519.81, London 2524.62.50, Páris 20.35.50, Milánó 23.80, Prága 15.40, Budapest 90.72.50, Belgrád 9.13, **Bucuresti** 3.45, Bécs 73.10.

= A tavaszi vásárra felfüggesztették a zárórát Aradon. A munkaügyi felügyelőség ma átiratban értesítette a város vezetését, hogy a város kérelmére az április 1-én kezdődő, öt napig tartó tavaszi vásár tartamára az egész város területét vásári zónának minősíti és az üzletek záróráját erre az öt napra felfüggeszti.

= Az üzletek zárórája a román husvéti ünnepeken. A kereskedelmi és iparkamara ezután hozza az érdekelt tudomására, hogy a munkaügyi minisztérium rendelete értelmében 1927. április 23-án, Szent György napján, az összes üzletek — borbélyüzletek is — egész nap nyitva tarthatnak, a román husvét 3 napján azonban az összes üzletek zárva tartandók, kivéve a borbélyokat, akik az ünnep másodnapján déli 12 óráig nyitva tarthatják üzleteiket.

Husvétra

férfi fehérnemű újdonságaim már megérkeztek, angol és csehországi la árak, ...

meglepő olcsó árak

mérték szerint is. 1552

Gomblikazást vállalom.

BERAN BÉLA

Arad, Strada Greceanu No. 5.

— A Salgó közgyűlése. Budapestről jelentik: A Salgó-Tarjáni Kőszénbánya R.-t. ma tartotta Chorin Ferenc dr. felsőházi tag elnöke alatt 59. évi rendes közgyűlést. A közgyűlés elfogadta az 1926. évi számszámadásokat és elhatározta, hogy az összes üzleti költségeknek levonása és az értékcsökkenési tartalékalapnak 2,000,000 pengővel és a rendes tartalékalapnak 240,000 pengővel való javadalmazása után fennmaradó tiszta nyereségből a tisztviselői nyugdíjalap javára 160,000 pengő, az altszti segélyalap javára 80,000 pengő, a Chorin Ferenc bányamunkás-szabotium javára 40,000 pengő, a Chorin Ferenc tisztviselői segélyalap javára 40,000 pengő, közcélokra 24,000 pengő, végül osztalékra részvényenkint 3 pengő, a forgalomban lévő 910,000 darab részvényre összesen 2,730,000 pengő fordítassék, 67,006.33 pengő pedig az 1927. év számlájára előirassék. Az osztalék április hó 2-ik napjától kezdve kerül kifizetésre. Az igazgatóságba az eddigi tagok újból megválasztottak, míg a felügyelőbizottságba új tagul: Gászner Pál dr. választott meg.

Mozi

xx Vasárnap délelőtti matiné az aradi Apollóban és Urániában. Vasárnap délelőtti fél 12 órai kezdettel színre kerül az aradi Apollóban a nagy sikert aratott Jancsi és Juliska oktató mesefilm, amelynek szerepeit aradi gyermekek játsszák. Ez alkalomból fellép Sonore Pietro a világhírű olasz muzsikusként 22 hangszerezen játszik. Az aradi Uránia színházban ugyancsak fél 12 órai kezdettel matiné keretében több kitűnő vígjátékkal együtt bemutatják a Jancsi és Juliska című gyermekfilmet. A matinéik iránt egész Aradon nagy az érdeklődés.

xx Patt és Patachon mint milliomosok. Az aradi Apolló mozgószínház vetíti Patt és Patachon, a két nagyszerű komikus legújabb filmjét, melyben minden eddigi produkciójukat fölülmulják. Ez a

STROGOFF MIHÁLY

VERNE GYULA regénye 2 részben.

Vasárnaptól az Apollóban.

I. rész:

3-án, vasárnap
5-én, kedden
7-én, osztrák szombat
9-én, szombaton
12-én, kedden

A közönség kényelmére

a két rész egymást követő napon lesz vetítve.

Jegyek elővetelben válthatók!

II. rész:

4-én, hétfőn
6-án, szombaton
8-án, pénteken
11-én, hétfőn
13-án, szombaton

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 6 1/8 és 9 órakor utóljára

A postáskisasszony.

Paszt kiállítású legszebb filmszármazék.
Gyönyörű rendezés.

Főszereplő: Mary Johnson és Andre Mattoni.

Holnap: **NYOMORULTAK**, világszármazék.
Victor Hugo regénye után.

két humoros figura másfél órán keresztül végigkacagtatja a publikumot. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek. Minden előadás előtt Sonore zenebohóc különböző, fantasztikus és előtűnk ismeretlen hangszereken szórakoztatja a közönséget.

xx Az Ördög-cirkusz a címe annak a nagyhatású drámának, mely az aradi Uránia mozgószínházban kerül vetítésre. Az Ördög-cirkusz leszállított helyárok mellett — 10 és földszinti zsöllye 20 lej — kerül vetítésre és az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Egész Arad nagy érdeklődéssel várja Verne Gyula regénye nyomán készült Strogoff Mihály című hatalmas filmszármazékot. Az aradi Apolló mozgószínház vasárnaptól vetíti a kétrészes képet és az elővételi pénztár már csütörtöktől a közönség rendelkezésére áll. Az aradi Apolló igazgatósága úgy intézkedett, hogy az első rész bemutatóját követő napon a második rész kerüljön vetítésre. Tehát hogy a folytatlagosság megőrzjön. Strogoff Mihály napokig marad az aradi Apolló műsorán.

Emberhalál

a magyar himnusz miatt.

Halálos verekedés egy budapest melletti községben.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A magyar fővárossal szomszédos Nagykovácsi községben három kéményseprő mulatozott. A sváb vendéglős és a nagyobrszt sváb vendégek kinézték a magyarul nótázókat, akik később a magyar himnuszot kezdték énekelni és követelték, hogy a svábok álljanak fel, amit azok megtagadtak. Bayer Mihály vendéglős 19 éves Péter nevű fia pedig felszólította a kéményseprőket a távozásra. A korcsma előtt az egyik — Illik János nevű — kéményseprő kést rántott és a fluba döfte, mint mondta azért, mert a fiu nem akart a himnuszról felállni. A szerencsétlen legény meghalt, a tettest letartóztatták. A gyilkos merénylet után a korcsma vendégei és a kéményseprők között verekedés támadt. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy a véres verekedés alkalmával a kéményseprők megsebesítették Czennel József tejkereskedőt és Kiss községi bírót. A csendőrség először mindhárom kéményseprőt, Pas Sándort, Farkas Istvánt és Illik Jánost tartóztatta le, de a végén csak Illiket tartóztatták fogva.

FIGYELEM

A lej nagy emelkedése folytán az összes raktáron levő tavaszi felöltő és ruhanidonságokat mélyen lezállított árban bocsátom a n. é. vevőkörzésnek rendelkezésére. Szükségletének beszerzése előtt tekintse meg őrjási raktáramat a

FIGYELEM**Figyelem**

Angol felöltők 1200 lejtől! koverkott leöltők 2500 lej!
Szövet ruhák 750 lejtől! Pongyolák ... 320 lej!
Hiteles egyének részletfizetésre is vásárolhatnak.

PLESZ

központi ruhanagyáruhaza Arad,
a színház hátsó bejáratával szemben.

Figyelem**Urinók figyelmébe! Tavaszi saison kezdetével kalaptanfolyamomat**

újra megnyitottam. Legújabb módszer szerint tanítok. Tavaszi áruk megérkeztek. Alakítások modell után jutányos áron készülnek. Str. Eminescu 46. (Deák Ferenc-utca)

BINDER CORNELIA Arad,**Soffőr tanfolyam hölgyek és urak részére!**

Értesítem a n. é. közönséget, hogy Czifler Albert többszörösen kitüntetett brasovi pilóta vezetése alatt a legprezibőbb elméleti és gyakorlati soffőr kurzust tartok hölgyek, mint urak részére, mely első tanfolyamra apr. 5-ikéig előjegyezhetnek. — Bővebb felvilágosítással: „AUTOTECHNICA“ A. Herzfeld Arad, Bul. Reg. Maria No. 19.

Rádió-műsor.

Csütörtök, március 31. Wien—Graz: 19. Fidelio, Beethoven operája. — Pozsony: 18. Hangverseny. — Zágráb: 20.30. Beethoven-est. — Milano: 20.45. Operaelőadás. — Breslau: 20. A modern operett bécsi mestere. — Prága: 16.30. Hangverseny. — London: 21. Hangverseny. 22.30. Táncczene. — Leipzig: 29.15. Bécsi komponisták. — Stuttgart: 20. Szimfonikus hangverseny. — Frankfurt a. M.: 20.15. Operaelőadás. — Róma: 20.45. Szimfonikus hangverseny. — Berlin: 20.30. Zenekari hangverseny. 22.30. Táncczene. — München: 18.30. A Kreuz-trio hangversenye. — Budapest: 9.30, 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 11. Graionola hangverseny. 16. Mezőgazdasági tudósítás. 17.02. Az Opera kamaramzenekarának hangversenye. 18.20. Higienikus előadás. 19. Előadás a társadalom fejlődéséről. 19.45. Beethoven-kamaramzeneest. 21.15. Cigányzene.

Az aradi Apollóban ma, csütörtökön

Patt és Patachon: mint milliomos.
Pietro Sonoro zenebohó minden előadás előtt több hangszeren játszik.
Az előadások 1/5, 6, 7/8 és 9 órákor kezdődnek

Április 1.

Az új előfizetési negyed küszöbén arra kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az „Aradi Közlöny“-ért való hátralékos tartozásukat, valamint az előfizetés megújítását a kiadóhivatalnak idejekorán beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésre ára hétköznap 4 lej — ban, vasárnap 8 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vezetünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A Madóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szűre, és, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közzétehető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.
***** Hirdetéseket telefon útján is felvehető, telefon szám: 151. *****

Levelezés.**EGLEO**

fogorvost a legidősebb higiénikus fogápolószert és szájszagtalant.

KÉREM azon fiatal asszonyt, aki hétfőn este egy kisleánnyal sétált és a Városi kávéháztól az Uránia moziig kísértém, írja meg az Aradi Közlöny kiadójába „Jó pajtás” jellegű alatt, hogy lehetséges megismerkednem. 1742

Alkalmazás.

GYAKORNOKOT felvesz Agronomul biztosító, Str. Cloșca 15. 10412

SPULNIZOLÁNYOK felvétetnek Stern Testvéreknél, Str. Curcanul (Lövész-u.) 10412

KÖZÉPKORU, szerényigényű nyugdíjaspar állást keres, férfi irodai raktárnoki, házfelügyelő, felesége elárulástól nőnek esetleg házvezetőnőnek, házvezetést, főzést vállalja, románul beszélnek. Ciuculmare (Nagysink) Orbók Lajos. 1757

JÓLFOZÓ minden szakácsnő felvétetik 1-re. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1758

Vétel és eladás.

PIANINO, Révay Lexikon, antik szekrények, ebédlőszőnyegek, kis perzsaszőnyegek, porcelánok, szobaberendezések, férfiruhák, nutria bunda, függönyök, plüsch tálalók, gobelinak, képek, antik vázák, antik varróasztalok, szekrények, villanylámpák, fotelok, tükrök, könyvszekrény, íróasztal, asztalok, székek, gyermekágy, kis Singer gép, mángorlók, gyermekjátékok stb. eladók. Salgóné, Arad, Strada Consistoriului 12. (Batthyány-utca) I. em. 1000

BIZOMÁNYBA KERESK dísz tárgyakat, bóröndöket, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyegeket, közszükségleti cikkeket, férfi ruhaneműt, egyes butordarabokat stb. — Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-utca) I. em. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Olcsó zongorák

gyári árban 50.000 lejtől 85.000 lejtől a legjobb minőségben, bármilyen bécsi gyártmány kapható.
ZONGORARAKTÁR Arad, P. Avram Iancu 21. (Szabadság-tér), MELIS.

Üzletek.

TÖKEBEFEKTETÉS nélkül, kiterjedt vevőkörrel ellátott és jól bevezetett kis gyári ipar, kellő garanciával átvehető. Cím Rudolf Mossenál. 10412

Üzlethelyiség

lakással az állomás közelében

olcsón kiadó. Érdeklődni lehet: Salamonnál, Arad, Bulev. Carol 79. emelet. 1748

Női harisnya 20-25% áreszállítással! BOGYONAL, Arad.

Prima selyem harisnya (volt ár 148.—) most Lej 117.— Cárna fáttyol (volt ár 146.—) most Lej 115.— Prima selyem flór (volt ár 128.—) most Lej 95.— Erős selyem flór (volt ár 105) most Lej 75.— Férfi magas cérna harisnya (v. ár 175.—) most Lej 138.— Férfi cérna zokni! — Gyermek harisnyák: Női, férfi és gyermek keztyűk! — Dívtárcsázatok, csipkék fehér és ecru színekben!

Háztelkek olcsón eladók! Str. Fabriciei (Gyár-utca) 27. sz. a.

Értekezni lehet: Kalász János börtönlétesében Arad, Piata A. Iancu 2. (Szabadság-t.)

Friss töltésű „LITEYNA”

ásványvíz érkezett Paptamásról. — Lerakat: Strada Dna. Balasa 145. (Purgly Lajos-utca.) Megrendelhető: a 426 telefon sz. alatt is és Piata Avram Iancu 7. sz. (v. Szabadság-t.)

Villanszerelési anyagraktár. Izzók, csillárok, vezetékek, vasalók, Thermoforok, ventilatorok stb. nagy raktára legolcsóbban: **Varga és Rosenfeld villanszerelő vállalat**

Bulv. Reg. Maria 12. Szerelésekre díjtalan költségvetés! Telefon szám 808.

„AUTOTECHNICA“ A. HERZFELD

ARAD, BULEVARDUL REGINA MARIA 19.

RENAULT

Autófelszerelési cikkek, autógumik, Michelin Cabló, kerékpárok, motorbiciklik, több gumik lerakatában a fenti cikkek a legolcsóbb szolid nappi árban szereshetők be. Angol „Dunlop” gumik lerakata. Kerékpárok részleteire is.

Autófelszerelési cikkek, autógumik, Michelin Cabló, kerékpárok, motorbiciklik, több gumik lerakatában a fenti cikkek a legolcsóbb szolid nappi árban szereshetők be. Angol „Dunlop” gumik lerakata. Kerékpárok részleteire is.

RENAULT

Autófelszerelési cikkek, autógumik, Michelin Cabló, kerékpárok, motorbiciklik, több gumik lerakatában a fenti cikkek a legolcsóbb szolid nappi árban szereshetők be. Angol „Dunlop” gumik lerakata. Kerékpárok részleteire is.

Ellátás.

ELŐRENDÜ izletes házikoszt kapható Majthényiné Arad Strada Bratianu (Weitzer-utca) 12. szám alatt. Hátul az udvarban jobbra. 200

Csak hetvenkét lejbe kerül,

az ára gyorsan megtérül, ha egy ily kockába hirdets: házat, szőlőt, szántóföldet.

Magas földszintes

nagyon jó ház elfoglalható 3 szobás lakással, azonkívül egy 1 szoba konyhás lakással a volt Mikos Kélemen-utca közelében 450.000 lejtért ELADÓ.

Megbízott: Györffy „Mures” irodája.

Élő hal

harsa, ponty és kecsge kapható csütörtökön és pénteken Lutiwák József cégnél Aradon. Ugyanott prima burgonya nagyban és kicsinyben.

Egy újonnan készült teljesen modern

diófa nagy ebédlő eladó

Gim Rudolf Mosse hirdetőben Arad.

Aki olcsón akar vásárolni, keresse fel

Deutsch János

textil, rövidáru, fűszer és gyarmatáru kereskedését Aradon, Str. Unirei Urutay-palotában. Minden a szakba vágó áruk a legjutányosabb áron kaphatók.

PUBLICATIUNE.

Se aduce la cunosțință publică că în ziua de 3 Aprilie a. c. orele 9 a. m. comuna promontorială Podgoria își va ține adunarea generală pentru predarea socoților anului trecut.

Podgoria, la 26. Martie 1927.

1750 Primăria Promontorială.

Maculatura papir 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadójában.

Csipkék, himzések, harisnyák legnagyobb választékban Hoffmann Sándornál Arad, Strada Alexandri No. 1. Kérem kirakataimat megtekinteni (Salauz-utca).